

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto, (za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in iskanja pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 35.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1911.

Leto XXIV.

Kmetova moč.

Ali je splošna volilna pravica za kmeta koristna? To vprašanje se je takrat, ko je šlo za to, da se preosnuje volilni red za državni zbor, mnogokrat sprožilo. Tam, kjer so bili kmetje količak navezani na veleposestnike, ki so v splošni volilni pravici videli zase najhujšega sovražnika, se je prav velikrat slišalo, da to ne bo prav. Veleposestniki so se silno radi bahali, da pravzaprav samo oni branijo kmeta in kmetijske koristi, in so rekli: Ko pride splošna volilna pravica in nas pomeče iz državnega zbora, potem bo kmet brez varstva. Socialni demokrat bo prišel do moči in bo z meščani vred pritiskal kmeta kar se bo dalo.

Naši kmetje se v ogromni večini niso dali prav nič zmotiti takim besedam. Brž so razumeli, kaj pomeni ljudsko zastopstvo; ljudska misel je v njih krepko oživela in zato so bili prepričani, da veleposestniške lamentacije nimajo nobenega pomena.

Prav so imeli! Veleposestniki so zastopali v državni zbornici svoje koristi. Previsoka carina na žito, ki draži moko za živež in s tem tudi krmo za živino, je njihovo delo. Dokler so oni imeli kaj besede, ni bilo misliti na to, da bi se proti uničenju paše in nakupovanju gruntov v lovske namene kaj storilo. Zdaj kliče država živinorejce na delo, hoče jim pomagati. Pričenja se zopet hvaliti paša; dela se za zboljšanje planin in za pašnike. Časi so pa drugačni, kakor so bili. Skupni svet je razdeljen; vse polno gruntov razbitih in razdrtih; vsled uničene paše je število živine marsikje silno padlo. Kdo jo

temu kriv? Ali so veleposestniki, ko so imeli moč v rokah v državnem zboru in v deželnih zborih, kaj storili, da bi ne bilo tako daleč prišlo? Pravični bomo in recimo, da nič. Ravno oni so najbolj podpirali vse zakone, ki so uničevali pašo; pri njih je bil lov več nego živinoreja in lastna korist in zabava je imela mnogo večjo ceno, nego kmečki gruntje.

Zdaj si kmetje zopet s težavo z lastnimi močmi tolčejo zopet skupaj, kar se je pred podrla s slabimi postavami in z napačnim državnim gospodarstvom. Živinoreja se dviguje, ker je kmet politično bolj zrel in ker je njegova moč v deželi in državi večja nego je bila prej. Kdor gleda lepo delo za povzdigo živinoreje med našim ljudstvom, kdor s veseljem tega napredka, naj nikdar ne pozabi, da bi vsega tega ne bilo, ko bi se politične razmere ne bile izpremenile, ko bi izboljšana volilna pravica ne bila odprla kmetu oči.

Tudi liberalni kmetje imajo od tega dobiček. Tega pač spravijo. Boljše cene za živino so jim pač všeč; vesel jih tudi gospodarski napredek in radi vzamejo, kar jim prinese. Nimajo pa nobene hvaležnosti do stranke, ki je z ogromnim trdom izvojskovala boljše čase; brez sramu napadajo naše vodilne može, ki so v boju za kmeta vztrajali, dokler niso premagali liberalne in veleposestniške združene čete. Kakor bi bili slepi še vedno trobijo v liberalni rog. Ali si žele prejšnjih časov nazaj, ko je bil kmet pred gosposko, v deželnem in državnem zboru samo uboga para? Za liberalnimi listi prežvekujejo najneumnejše reči in delajo se, kakor bi bili vse pozabili, kako je bilo nekdanj in kako je zdaj. Kmet, ki gre z liberalno stranko, brani tisto bando, ki se je razširila

nju volilne pravice najbolj ustavljala, ki je povsod skrbela samo za bogatejše in višje sloje, ki je malega in srednjega kmeta zaničevala in ga izkoriščala. Tak kmet je pozabil vso svojo preteklost in je slep za prihodnost.

Ko bi liberalci zmagovali, bi bile meje na Balkanu za živino že zdavnaj odprte in špekulantom celega sveta bi bilo omogočeno konkurirati z našim kmetom in ga odirati pri njegovem borenem zaslužku.

Za državni zbor kažejo najbolj številke, kakšnega pomena je splošna volilna pravica, proti kateri so tako rohneli naši liberalci in proti kateri so tudi glasovali. Vseh poslancev je na Dunaju 516. Med temi je 280 kmečkih zastopnikov; in sicer nemško-narodnih 39, nemških krščanskih socialcev 68, vsenemca 2, Čehov 45, Slovencev in Hrvatov 34, Poljakov 48, Rusinov 29, Lahov 10 in Romanov 5. Te številke govore, da je protikmečka politika v državnem zboru nemogoča in da torej ministrski predsednik Gavčev, kdo stoji za njim.

Res je sicer, da tisti kmečki zastopniki, ki so združeni z mestnimi poslanci v eni stranki, nimajo tako prostih rok, kakor na primer hrvatsko-slovenski klub, kjer so zbrani naši može. Toda ko gre zares, se vzdignejo tudi tisti. Če ni drugega, pa vstanejo ob vsaki priliki naši poslanci in vzbude v drugih kmečkih zastopnikih kmečko zavest in jih dvignejo v obrambo kmečkega stanu. Naenkrat seveda ne gre, toda pot je po izpremenjeni volilni pravici predrta. Treba je le krepko umeriti korake po nji!

[Signature]

Političen pregled

NOTRANJE - POLITIČNI POLOŽAJ.

Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da se skliče državni zbor takoj po 10. septembru. Sklicati ga nameravajo zato tako hitro, ker češkega deželnega zbora ne bodo mogli tako kmalu sklicati, kakor so prvotno nameravali in bodo rajala pravna pogajanja med Čehi in Nemci še veliko časa. Glasovi, ki prihajajo iz Češke in ki smo jih nekaj nazadli že zadnjič, se glase jako slabo. Češki radikalci gledajo vse pravne akcije silno po strani, ker se boje, da ne bi bili Čehi preveč prikrajšani. Tudi glasilo češke agrarne stranke se je izjavilo o pogajanjih zelo črnogledno. Četudi vseh strank so mnenja, da morajo Nemci s svojo obstrukcijo v češkem deželnem zboru brezpogojno nehati, če ne o vse pravne akcije same po sebi nemogoče. Težko delo je tedaj prevzel knez Thun, ki ima nalogo doseči spravo. Te dni se je posvetoval z baronom Gautschem, vendar se o vsebini posvetovanja, ki je dolgo trajalo, ne ve nančnejšega. Pač pa je gotovo, da sta govorila o tem, kako naj se poroča carju.

Kar zadeva državni zbor je baje baron Gautsch že končal predpriprave za esensko zasedanje državnega zbora, tudi predsednik poslaniške zbornice hr. Sylvester se je izjavil, da naj se državni zbor kmalu skliče.

DRAGINJA.

Priznati se mora, da vlada po naših mestih velika draginja pri mesu, pa je bolj morda pri drugih stvarih. Delavstvo v velikih mestih ima tako slabe plače, vsaj največkrat, da res živi v revščini. Gotovo je torej zelo hvalevredno, da se vlada trudi, da odpomore revnim rodbinam. Zaenkrat z argentinskimi mesom ne gre, ker ne puste Ogri in tudi nima pravega uspeha. Sedaj bodo poskušali s tem, da store še več za povzdigo domače živinoreje, o čemur smo že poročali. Za hitro odpomoč pa so sedaj znižali za 50 odstotkov prevoznino rogatke živine po železnicih v daljavi 100 km. S tem mislijo, da se odpomore mestni draginji pri mesu.

Najbolj prav pride draginja našim liberalcem in socialnim demokratom. Njihovi listi hočejo dokazati — pa samo s kričanjem — na vsak način, da je Iraginje kriv klerikalizem. Seveda poznati se mora te ljudi in vedeti, v čigavem imenu kriče. Draginje so namreč po veliki večini krivi veliki tovarnarji in pa prekupci. Ravno ti pa zalagajo liberalne, posebno pa še socialnodemokratske liste, da jim ti pojejo hvalo in jim delajo socialistični poslanci tlako v državnem zboru. Roka roko umiva.

OGRSKA.

V ogrskem državnem zboru še vedno traja obstrukcija proti brambni

predlogi. Justh je izjavil, da bo opozicija z vsemi sredstvi delala na to, da brambna predloga ne postane postava in da se pred brambno predlogo mora rešiti volilna preosnova. Druga poročila pravijo, da med opozicionalci ni več prave edinosti in se Justh in Košut zaradi volilne preosnove prepirata med seboj. Košut namreč hoče, da sme voliti samo tisti, ki zna pisati in brati mažarsko. S tem so pa potem izključene od delovanja v državnem zboru cele narodnosti. Najbrž bo ogrska vlada parlament razpustila in razpisala nove volitve ter na ta način rešila zamotani položaj.

MAROČANSKO VPRAŠANJE — POSTAJA NEVARNO.

Svetovna vojna že zopet straši — po časopisih. Dolgotrajna pogajanja med nemško in francosko vlado so prekinjena. Nemci so svoj čas poslali v Agadir »Panterja«, da javno protestirajo proti Francozom, ki hočejo, oprti na zvezo z Angleži in Rusi, spraviti pod svojo popolno oblast Maroko. Francozi so se pričeli z Nemčijo dogovarjati, s kako odškodnino bi se Nemci potolažili. Ti pa so zahtevali kar celi Kongo, eno največjih francoskih nasebin, potem so odnehali in hoteli Kamerun. No, postajali so vedno ponižnejši, vendar čisto niso hoteli odnehati, ker bi tako trpel njih ugled na zunaj. Ker so tudi Angleži proti temu, da bi Nemci preveč dobili, vzrastel je pogum Francozom in zadnje dni se pridno rožlja z orožjem. Francozi mrzlično naglo oborožujejo svoje ladjevje in armado in tudi med ljudstvom je menda precejšnjo razpoloženje za vojno, ker Francoz ne more pozabiti, da so Nemci leta 1870-1871 tako ponižali in premagali Francijo. Tudi Angleži imajo že pripravljeno svoje brodovje, kateremu nemško od daleč ni kos.

Vendar pa je veliko upanja, da se vsa stvar mirno reši, ker v tako vojno se pač nihče ne spusti radi tako malih vzrokov, kakor je Maroko. Tudi poročajo listi, da je francoski poslanik vložil pisano vlogo na nemško vlado, kar le pomeni, da se želi hitro končati pogajanja in napetost.

PORTUGALSKA.

Portugalci so izgnali kralja, a dobra šala je, da je prvi predsednik portugalske republike, 75letni bivši odvetnik Arriaga in generalni državni pravdnik, direktni potomec kralja Alfonza III. Arriaga je izvoljen, ker se republikanci niso mogli odločiti za nobena treh kandidatov Brago, Machdo in Limjo. Z velikim sijajem in streljanjem topov so novega predsednika peljali v palačo Belem. Zvečer so mesto razsvetlili. Izvoljen je na štiri leta. Dobival bo letno 100.000 mark. Zopet izvoljen ne more biti. Arriaga je bil več let tudi profesor na vseučilišču. Učil je angleščino umorjenega kralja Karlosa in zdaj izgnanega vojvodo Oportia. Pred-

sednik francoske republike je čestital Arriagi k izvolitvi. Republike so že vse priznale novo portugalsko republiko. Sledile bodo tudi monarhije.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

Ko se je zvečerilo sta v kapitanovi sobici sedela kapitan in eden njegovih častnikov, pušila tobak in pila žganjico. Njuna zabava ni bila nič kaj živahna, večinoma sta nemo in zamišljeno zrla drug drugega, kakor da bi pijača in tobak zahtevala bogve kako pozornost. Šele ko je stopil gospod Šerman iz kajute, kjer je ležal Milanovič, je postal kapitan pozoren in je vprašal:

»Kako je z bolnikom?«

»Prišel je k zavesti, vendar je pa še izvanredno zmeden.«

»No, veste kaj, saj ni prav nič čudno,« odgovori kapitan, »da ni v glavi tega nesrečnega vse v redu; vruga, tudi meni bi se godilo podobno, ako bi se nazadnje spominjal odprtega zapuščenega čolna, v katerem sem trpel lakoto in žejo, in bi se potem naenkrat zbudil v mehki, topli postelji in čutil v želodcu požirek okrepčujoče pijače.«

»Izpraševati ga nisem mogel še ničesar,« nadaljuje gospod Šerman, »kajti toliko se razumem na zdravniško umetnost, da vem, da je njegovo življenje odvisno od popolnega miru.«

»Na mojo besedo, gospod, dobro srce imate,« zakliče kapitan; »če bi mene kdaj doletela taka nesreča, tedaj si ne želim prav nič boljšega, kakor priti v Vaše skrbne roke. Na Vašo zdravje, gospod!«

Pri teh besedah je izpraznil do polovice svojo kupico in nadaljeval:

»Njegov tovariš je pa mrtev, kaj neda?«

»Da, mrtev. Revež je moral prestat neizročene muke; pogled nanj je nekaj strašnega. Kadar bo bolnik toliko okreval, da bo mogel govoriti, tedaj bomo čuli grozne reči. — Ponoči ostane pri njem. Gospod kapitan, posodite mi zato svoj naslonjač.«

»Srčno rad! In če bi me slučajno kaj rabili, le pridite k meni in me suniti v rebra, takoj bom pokonci.«

Tako so se pogovarjali še nekaj časa, ugibali o Milanovičevi narodnosti, koliko časa se je nahajal v čolnu in podobne reči. Ko je odbila ura deset, so se poslovili in odšli k počitku.

DVANAJSTO POGLAVJE.

Na »Delfinu«.

Kajuta v katero so bili prenesli Milanoviča, se je nahajala tik kapitaneve. Svetlobo je dobivala skozi podol-

govato, motno steklo v stropu in skozi ozko okno v steni. Postelja iz mahagonijevega lesa, nepremakljiva umivalnik, na vratih obešalnik za obleko in stara preproga na tleh, to je bila vsa njena oprava.

Milanovič je ležal na postelji, poleg njega v naslonjaču je dremal gospod Šerman. Od stropa je visela mala svečilka, ki je toliko razsvetljevala prostor, da je bilo možno poznati bolnikov obraz.

Bolnik je spal. — Kako je bilo trpljenje izpremenilo njegov še pred kratkim mladeniško svesi, lepi obraz! Oči so bile globoko udrti, lice popolnoma izsušeno, ustnice otekle, z eno besedo, podoben je bil mrliču, ki je že nekaj dni ležal v grobu. Upati je bilo sicer, da čas — najboljši zdravnik — vsaj deloma zaceli in izbriše sledove grozovitega trpljenja, a vendar kdor je sedaj opazoval spečega, je moral biti prepričan, da se nikdar več ne povrne nazaj nekdanji Milanovič.

Napočilo je jutro, v sobici je postajalo svetlo. Ob šestih se je zbudil gospod Šerman in tiho odšel v svojo kajuto, da se osveži z mrzlo vodo; nato je stopil na krov, kjer je že našel kapitana, ki je nadzoroval mornarje, snažee krov, in zadovoljno kadil svojo jutranjo smodko.

Bilo je krasno jutro. Od zahoda je pihljala topla sapica; vsa jadra so bila napeta; zeleni valčki so se veselo zaganjali v ladjo in peneč se zopet padali nazaj.

»Dobro jutro, gospod Šerman!« zakliče kapitan veselo, »to je vreme! Kaj? Kako gre Vašemu varovancu?«

»Noč je preстал srečno. Če preživi še par naslednjih dni, se ni treba bati zanj, kajti toplo južno vreme bo še dodalo, kar bo manjkalo.«

»Čuje sedaj?«

»Mislim, da ne; sicer pa, če hočete, lahko pogledava.«

Odšla sta s krova in potihoma stopila v kajuto ter opazovala spečega bolnika. Ta se je pa naenkrat zdrznil in začel debelo gledati pred seboj stoječa, a njegov pogled je bil kakor pogled blaznega.

»Kako se počutite sedaj?« vpraša Šerman, »upam, da bolje.«

Milanovič je molčal; bojazljivo in zmedeno je zatislil oči in položil roko na čelo.

»Zdi se mi, da ne razume angleščine,« pravi kapitan.

»Morda v resnici ne zna dobro angleški, a kot pomorščak mora vsaj nekaj razumeti.«

»Prosim, kje sem vendar?« se v tem trenutku oglasi s slabotnim glasom bolnik.

»Na krovu »Delfinovem«,« odvrne gospod Šerman. »Včeraj smo zadeli na Vaš čoln.«

»Na moj čoln — moj čoln?« je šepetal Milanovič in neverjetno zmajeval z glavo, kakor bi se ne mogel ničesar spomniti.

»Seveda, na Vaš čoln,« je nadaljeval Šerman in skrbno motril bolnika.

»Ali se več ne spominjate, da ste bili v čolnu?«

Milanovič je zopet nemo bulil predse. Z njegovega obraza je bilo jasno brati, kako napeto se muči, da bi zbral zopet svoje misli.

»Revež je izgubil spomin,« pripomni Šerman tiho, nato se zopet obrne k bolniku: »Želite morda kaj jesti?«

»Da, čutim v sebi lakoto.«

»To je dobro znamenje!« zakliče gospod Šerman veselo. »Tako j naročim skodelico močne juhe. Kapitan, Vi pač ostanete toliko časa tukaj, da se vrnem?«

Ko ga je ta pustil samega, se je mali možič vstopil k vratom in opazoval bolnika z najrazličnejšimi čustvi. V svojem poklicu pogumen do drznosti, neustrašen v najljutejših viharjih ali kadar je bilo treba nastopiti proti upornemu moštvu, je bil vendar včasih plašen in bojazljiv kakor miška. Milanoviča sicer ni več smatral blaznim, a njegov izraz, njegovo vedenje, bodeči pogled so mu bili nekaj tako strašnega, da mu je le z bojaznijo mogel gledati v obraz; bolnik se mu je začel zdeti sumljiv. Raje bi bil skočil preko krova, kakor pa pustil, da bi se ga ta le dotaknil. Zato je smatral za umestno, če je previden in za vsak slučaj pripravljen. Zato je ostro in nezaupno pazil na vsako najmanjšo kretanje bolnikovo, čegar oči so nemirno begale po sobi in ki se je očitno boril sam s seboj, da bi raztrgal zagrinjalo, ki mu je zakrivalo vse preteklost.

(Dalje prihodnjič.)

RAZGLED PO DOMOVINI

PROŠNJA DO BLAGIH SRC!

Trg Mokronog je zadela grozovita nesreča. Požar je v soboto, dne 19. avgusta, v Mokronogu ljuto razsajal in spravil v par urah skoro cel trg v pepel. Zgorela so stanovanjska poslopja, hlevi, kozolci, živina, obleka, krma, žito, denar in poljedelsko orodje.

Beda je nepopisna!

Prosimo torej vsa blaga srca, da priskočijo obupanim revežem na pomoč, da se vsaj za prvi trenotek osuše solze onim, ki obupano gledajo v pogořišča svojih uničenih domovanj.

Vsak dar, bodisi v obleki, denarju, žitu ali hrani, bode našel hvaležna srca obupanih pogorelcev.

Pošiljatve hvaležno sprejema:

Odbor za podpore nujno potrebne pogorelce.

Mokronog, 23. avg. 1911.

Za odbor:

Za župnika **Henrik Bukowitza:**

Franc Žitnik m. p., kaplan.

Ivan Hutter m. p., sodnik.

Ivan Zihnerl m. p., trgovec.

Peter Strel m. p., trgovec.

Josip Tekavčič m. p., sodni predstojnik.

Ivan Arh m. p., davčni predstojnik.

Ivan Pirnat m. p., nadučitelj.

Josip Tratar m. p., učitelj.

»Patriotične backe« se je osmelilo imenovati glasilo, ki je tiskajo v »Učiteljski tiskarni«, tiste, ki so pred kratkim praznovali rojstni dan našega vladarja. V isti tiskarni pa tiskajo obenem tudi list, ki je namenjen mladini, ki naj se vzgaja v versko - patriotičnem duhu! Pošteno slovensko ljudstvo, ki svojega cesarja spoštuje in ljubi in je in bo, če treba, še svojo kri za Avstrijo žrtvovalo, je ogorčeno nad tako nerazumnim pisanjem lista, ki se bogve iz kakšnih skladov v Avstriji zato vzdržuje, da zmerja patriotične Slovence z »backi!« V hiši cesarju zvestega Slovenca tak list ne sme imeti mesta.

Pretresljiva nezgoda se je pripetila dne 23. t. m. ob 5. uri popoldne pri tovarni g. Škerbca v Podcerkvi pri Starem trgu na Notraniskem. Na del že-

lezne transmisijске osi, ki jo kakih 25 centimetrov moli iz zidu na prosto, se je neopaženo vsedla 9letna Znidaršičeva hčerka iz Podcerkve. Obleka se ji je polagoma ovila okoli osi, potegnila za seboj deklico in v hipu je bila mrtva, da niti zavpiti ni mogla. Dobili so jo vso razmesarjeno vsled silnega vrtenja. Nesrečni oče je mogel samo pobrati posamezne dele svoje hčerke in jih nesti domov. Očividci trdijo, da so tu najmanj pričakovali kake nesreče.

Umrlí rojaki v Ameriki. Ubilo je 3. t. m. v kamnolomu Ivana Valenčiča iz Bitinj pri Ilirski Bistrici. — Električni tok je v jami ubil Blaža Kokla iz Leskovece nad Škofjo Loko. — Dalje je umrla Josipina Povše roj. Kotnik iz Radne pri Trebelnem. — Marija Bajuk, stara 36 let, doma iz Podzemlja na Dolenskem. Prva je umrla v Sheboyganu, druga pa v Terrace, Pa.

Porotnih obravnav v Novem mestu v tem četrtletju ne bo, ker sta bila pripravljeni le dva slučaja: Anton Hočev var in Anton Rogelj. Odstopila sta se oba slučaja ljubljanskemu porotnemu

sodišču, in sicer zadeva Hočevar radi vplivanja na porotnike, slučaj Rogelj: uboj lastnega brata, pa zato, ker bi imela država radi enega samega slučaja preveč stroškov. — V Novem mestu se kaj takega redko pripeti.

Premeščenja v kapucinskem redu. Iz Celja gre P. Karol Kemperle, gvardijan, v Škofjo Loko, P. Hugolin Rak v Krško. Iz Gorice P. Kajetan Dvoršek v Celovec. Iz Sv. Križa: P. Celestin Lojk, vikar in Fr. Kašpar Schwei v Škofjo Loko, vratar. Iz Krškega: P. Herman Langeršek, postane ondi gvardijan, P. Metod Mišič gre pa kot vikar v Škofjo Loko, P. Erhard Pečar v Škofjo Loko. Iz Škofje Loke so premeščeni: P. Hilarij Perpar, vikar, v Celje, P. Ambrož Majcen v Krško, P. Filip Semlič v Celje, Fr. Vincencij Podgoršek, vratar v Hartberg.

Naši cestni in zdravstveni odbori. Dež. odbor je imenoval: V okr. cestni odbor litijski: Oroslav Bric, župan v Litiji in Janez Obreza, župan občine Kandrše v Doberlevem; v okrajni cestni odbor višnjegorski: Mihael Omahen, župan v Dedendolu in Anton Jaklič, župan v Kriški vasi; v zdravstveni zastop radovljjski: Vinko Resman, usnjav v Radovljici.

Umrli je na Trati pri Št. Vidu nad Ljubljano dne 23. t. m. daleč na okoli znani posestnik in mesar, Matija Jager. Bil je zvest naš somišljenik. Pri zadnjih državnoborskih volitvah je še navdušeno volil S. L. S. Naj počiva v miru! — V Zg. Šiški je pa dne 24. t. m. izdihnil svojo dušo posestnik Jakob Babnik. Bil je istotako vzoren somišljenik S. L. S. in skrben gospodar. Zapuščal sedem sinov in tri hčere, ki jih je vse vzgojil za našo stvar. Naj v miru počiva! Ostalim naše globoko sožalje!

Na Kitajsko za misijonarja se je podal iz Pariza 13. t. m. Leopold Perme, bivši kaplan v Postojni.

Požari na Štajarskem. V trgu Gor. Radgona je izbruhnil 21. avgusta požar. Zgoreli so trije škodnji in mnogo gospodarske zaloge. Ogenj je zatrosil nek postopač. — V Lučanah sta se mož in žena, p. d. Zaver, hudo skregala in sprla. Mož je šel iz jeze nato zažigat več kupov slame in žita. Žena ga je šla takoj naznaniti orožnikom. Razjarjeni mož pa, ko je to zvedel, je zažgal še hišo, samega sebe pa ustrelil s puško. Ranil se je tako nevarno, da je čez nekaj ur umrl. Poprej so ga še prevideli. Nasledek prepira. — Zadnje dni je bilo na Spodnjem Štajarskem še več drugih požarov, ki se smejo smatrati kot nasledek hude suše in strele.

Znižanje voznine za meso in živino. V boju zoper draginje je južna železnica privolila 50odstotni popust za dovoz mesa, zaklanih živali, živih rogatih živali, telet, prašičev, ovac in koza v mesta Dunaj, Dunajsko novo mesto, Gradec, Maribor, Celovec in Inomost pri vožnji na daljavo najmanj 100 km. Kaj pa Ljubljana? Kje neki je bil ljubljanski liberalno - soc. demokratski državni poslanec in naprednjak gospod

dr. Ravnihar, ko so se zastopniki zgoraj imenovanih mest pobrigali za svoje volilce, da jim vsaj kolikor mogoče olajšajo življenjsko breme? Sodimo, da je Ljubljana ravno tako potrebna upoštevania, kakor na primer Maribor ali Celovec! Nismo nevoščljivi sosedom za to pridobljeno udobnost, ravno tako pa tudi zahtevamo, da merodajni krogi za Ljubljano izposlujejo enako ugodnost, ker tu pač ni manjša draginja kot v Celovecu ali Mariboru.

Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. — Premeščeni so bili č. gg.: župni upravitelj Franc Zajc iz Poloma v Belo peč; kaplan Ivan Lovšin iz Cerklj pri Kranju za župnega upravitelja na Vojsko; župni upravitelj Ivan Hrovat z Gore nad Idrijo za kaplana v Cerklje pri Kranju; župni upravitelj Josip Cuderman z Vojskega v Šent Lambert; kaplani: Ivan Lomšek iz Preddvora v Križe pri Tržiču, Karol Rupnik iz Spodnje Idrije v Preddvor, Franc Klemenčič iz Kostanjevice v Stari trg pri Ložu, Franc Nastran iz Boštanj v Borovnico, Ivan Florjančič iz Škocjana pri Dobravi na Rako (II), Iv. Kepec iz Selc v Staro Loko, Ivan Štrubelj iz Starega trga pri Ložu v Velike Lašče, Josip Koželj iz Velikih Lašč v Kočevje, Josip Verce iz Borovnice v Predoslje, Ivan Miklavčič iz Smlednika v Šent Vid pri Zatičini, Franc Novak iz Šent Vida pri Zatičini v Koprivnik na Kočevskem, Edvard Šimnic iz Sore v Šmarje, Leopold Podlogar iz Doba v Soro, Ivan Kmet iz Toplic k Sv. Križu pri Litiji, Tomaž Javornik iz Bohinjske Bistrice v Gorje, Matija Noč od Sv. Križa pri Litiji na Bohinjsko Bistrico, Vincenc Kavčič iz Predoselj na Selca (II), Ivan Langerholz iz Gorij v Dob, Ivan Sever iz Mirne peči v Preserje, Ivan Sedej od Sv. Križa pri Kostanjevici v Selca (I). — Imenovani so č. gg.: Franc Zega, valetudinarij za župnega upravitelja na Gori pri Idriji; Anton Črnugelj, kaplan v Šent Janžu za župnega upravitelja istotam; za prefekte v zavodu Sv. Stanislava: Fr. Govekar, kaplan v Sostrem; Matija Selan, kaplan v Preserju, novomašnik G. Žerjav. — Nameščen i so za kaplane č. gg. semeniški duhovniki: Josip Klopčič v Križevem pri Kostanjevici, Josip Muren v Sostrem, Ignacij Oberstar v Spodnji Idriji, Mihael Perčič v Knežaku, Josip Rogelj v Kostanjevici, Franc Šmit v Smledniku; č. gg. novomašnika: Franc Hočevar v Toplicah, Franc Lončar v Mirni peči. Nemški viteški red je namestil P. R. Grobljar za II. kaplana v Semiču.

Zabodel je z nožem v Štorah pri Celju v gostilni rudar Lah tovariša Antona Pinterja. Pinter je smrtnonevarno ranjen in bržkone ne bo okreval.

Grozna nesreča v Lokvah na Goriškem. Dne 18. t. m. sta imela 26letni Vincenc Cej in 17letni Anton Krivic patrono v rokah. Sklenila sta, da jo zabičeta v debelo drevo. V ta namen sta v deblo zvrtala 7 cm globoko jamo in vtaknila celo potrono vanjo. Nato je

Cej prijel za močno železo in udaril po patroni. Ta se je raztreščila in udarila Ceja s tako silo v trebuh, da je ostal na licu mesta mrtev.

Povozil je avtomobil rodbine Spitzer iz Krapine pri Svetem Križu 12letno Angelo Oprešnik. Skrival se je zmuzala na avtomobil, ko se je bil ustavil, potem pa je, ko se je jel zopet pomikati naprej, z njega padla. Prišla je pod kolesa, ki so jo tako stlačila, da je kmalu izdihnila.

Umrli med božjastnim napadom. 20. t. m. je 33letni kmet in voznik Peter Pertot iz Bervovelj med božjastnim napadom padel na dvorišču svoje hiše in se je ob padcu tako nesrečno pobil na glavi, da je kmalu potem izdihnil.

Tatvina pri banjaluških trapistih. Pri delih v trapistovskem samostanu v Banjaluki zaposleni 18letni ključavničar Ivan Ruppe je vlomil v gospodarsko blagajno ovčarije in odnesel veliko denarja.

Pri vožnji je padel z vlaka pri železniškem mostu v Zagrebu orožniški postajevodja Filip Blečić. Prepeljali so ga v bolnišnico.

V Drino je skočila žena vaškega kneza Gjurovića v Dubravici, ker je imela prepir s svojim možem. Tretji dan so jo šele našli in potegnili iz vode.

Skop berač. V Sarajevu so te dni našli v pasu pri nekem 70letnem mohamedanskem prosjaku vrečko bakrenega denarja, vsega skupaj kakih 300 K. Revni skopuh je zbiral novce dolgo let in jih spravljaj, sebi pa ni privoščil ničesar, dasi je čisto oslabelel; živel se je z odpadki jedil, ki jih je pobiral, kjer je mogel.

Trdoživ novorojenček. V Cavtatu v Istri, je v restavraciji »Eskulapija«, dne 21. t. m. ponoči tamkaj uslužbena natakarka dala življenje novorojenčku, ki ga je pustila na mestu — v stranišču. Ko so drugo jutro našli dete, se je delala, kakor da nič ne ve, vendar je pozneje pred komisijo priznala dejanje, a se izgovarjala, da ni vedela, kaj se je z njo dogodilo. Na čudo je bilo dete še živo in zdravo, zato so mater pustili na svobodo, a pod policijskim nadzorstvom.

Poskušen umor. V Trstu je 21. t. m. zjutraj streljal 22letni kavarniški natakarkar Jožef Casson iz Benetk na svojo znanko Emo Michelluzzi iz Gorice, ker ni hotela imeti več z njim ljubavnega razmerja. Oddal je nanjo pet strel iz revolverja, od katerih pa jo je samo eden ranil na vratu. Ko so prihiteli v stanovanje na strele ljudje, jo Casson pobegnil.

Mrtvo truplo je našel v neki globeli pri Reki nek reški ognjegasec, ko se je iz Kantride vračal domov. Mrlič je bil okrvavljen in je začel že gniti. Preiskava ima dognati, ali se gre za zločin ali nesrečo.

V Idriji utopil. 49letni Tomaž Kogej, rudar v Idriji, je 24. avgusta zjutraj blizu žgalnice šel v Idrijsko in se utopil. Vzrok so najbrže družinske razmere, bil pa je precej udan tudi pijači.

Vežbališče za vojaške zrakoplovce. Na Velikih Rojah na Goriškem se prične v prihodnjih dneh pripravljati poseben prostor, kjer se bodo vojaki urili v dviganju z zrakoplovi in letanju po zraku.

Ubegel roparski morilec. Iz preiskovalnega zapora v Sinju je ušel roparski morilec Božo Benič. Nevarnega človeka doslej še niso zasačili.

V zaporu se je obesil v Zadru delavec Ante Delas; na parobrodu je med vožnjo ukradel nekemu 20 kron, vsled česar so ga ob dohodu parnika v Zader izročili sodišču.

Tatinski mornar. V Gružu v Dalmaciji je s parnika »Giustizia« pobegnil nek italijanski mornar, potem pa vlomil v blagajno neke tam usidrane jadrnice ter odnesel 100 K denarja in nekaj vrednostnih papirjev. Pobegnil je menda v Hercegovino.

Nezgod pri Savi. V nedeljo, dne 20. t. m. se je šlo več vodmatskih gospodičen kopat v Savo. Od 5. do 6. ure zvečer pa je prišla gdčna. Cilka Sadarjeva po nesreči v tri metre globoko kotlo, iz katere jo je v zadnjem trenutku skoro popolnoma nezavestno rešil gospod Vovko Ferdinand.

15.000 kron v morju. Neki trgovec je hotel 18. t. m. v Pulju pri odhodu parnika izročiti svojemu sinu na pomolu listnico, v kateri je bilo 15.000 K. Listnica se mu je pa izmuznila iz rok in je padla v morje. Potapljaču vojne mornarice se je posrečilo, da je našel izgubljeni denar.

Nezgod. Ko sta dne 23. t. m. v Semberjah dva voznika pripeljala tako drug poleg drugega, da je hotel eden drugega preteči, je po nesreči prišla nasproti Marjeta Juvančič v vozičku, v katerem sta sedela njena dva mala otroka. Voznik Ivan Grad iz Beričevega je voziček povozil in pri tem je en otrok dobil težke, drugi pa bolj lahke poškodbe. — Popoldne istega dne je obiral posestnik Ivan Vrtačnik v Šent Juriju pod Kumom hruške; padel je z drevesa ter si zlomil levo nogo. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Neznano utopljeno so v sredo, dne 23. t. m. potegnili iz Save v Kresnicah. Ženska je videti iz boljših krogov in je črno oblečena. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Verniku.

Požar. V Goričah v celovski okolici je dne 22. t. m. ob pol 8. uri dopoldne vsled strele nastal požar, ki je upepelil osem poslopij.

Ogenj. Dne 22. t. m. je prestrašila Cerknico zvečer ob 8. uri grozna nevihta. Strele so švigale kot še nikoli, toča je padala debela kot orehi. Naenkrat udari strela v neko hišo, od te pa takoj v preko ceste stoječi skedenj. Obadva poslopja je obdajal v trenutku velik plamen, tako da je bila vsa Cerknica razsvetljena. V trenutku bila so v ognju še 4 poslopja, in sicer ena hiša ter trije skedenji. Požarne brambe cerkniška, dolnjevaška ter iz Žerovnice bile so kmalu na licu mesta. Delovale so, kolikor se pač v taki suši delati da, vendar vsa čast jim. Zlasti vojaki pijo-

nirji 27. pešpolka, ki se mude na strelišču v Begunjah, so bili pod vodstvom njih predstojnikov tudi takoj na mestu nesreče ter neumorno delovali pri brizgalnah, tako da jih moramo odkrito pohvaliti. K sreči je bil ogenj pri izgubi celotno 6 poslopij omejen. K temu je pripomogel tudi nekoliko novo zgrajeni vodovod, ker so bili na razpolago 3 hidranti. Vendar v začetku niso delovali, ker je bila voda od vseh strani odprta. Tudi privajeni brambovci še niso, kar bo pač treba radikalno začeti vaditi, kajti ta slučaj požara nam je velika izkušnja. Škode je 15.000 kron.

Zastrupljena je bila 27letna agentova soproga Sofija Fahrenberger v Celovcu, kar je dognala obdukcija. Zaprli so neko babico iz okolice, ki je osumljena zločina.

Svojo ženo je vrgel v vodnjak kmet Mijo Filipović v Brčki. Živel je z njo v prepiru in ker je nenadoma izginila, so ljudje sumili, da jo je on spravil s sveta. Kmalu so jo našli v nekem vodnjaku. Filipović je zaprt.

Otrok v svinjskem kotlu. Iz Leskovca pri Višnji gori. 18. t. m. je kuhala Tereza Grčman v kotlu za prešiče. Njen triletni sinček Anton jo je prosil, da naj ga dene na pokrov od kotla. Deske so se pa razmaknile, otrok je padel v kotel in se opekel tako, da je drugi dan v groznih bolečinah umrl.

Pasji dnevi so bili z dnem 23. t. m. zaključeni; upajmo, da bo z njimi skoro konec tudi neznosne vročine in da pride kmalu dež.

V mestni bolnišnici v Krškem je umrla usmiljenka S. Cecilija Štukelj v starosti 26 let. Doma je bila iz Starihovega vrha pri Semiču. Neizprosna jetika je uničila mlado življenje. Sestro Cecilijo so spoštovali in ljubili vsi, ki so jo poznali. Ona je prva usmiljenka, ki je umrla v krški bolnišnici.

Smrt pod vlakom. Na progi Maribor—Franzensfeste je šel dne 18. t. m. pod jutranji brzovlak sin g. Verdika, posestnika v Otiškem vrhu na Koroškem in bivšega državnoborskega kandidata napredne stranke v slovenjegraškem okraju. Odrezalo mu je popolnoma glavo.

Nagle smrti je v torek, dne 22. t. m. zjutraj umrl na Bregu pri Litiji Ivan Ponebek, po domače Selan, posestnik in usnjar. Zapustil je vdovo in več otrok. Zadel ga je kap.

Poizkušeni samoumor. Na Brezovšci pri Mirni se je v četrtek, 17. t. m., hotela obesiti omožena Amalija Karič iz Reke, 19. t. m. zjutraj pa si je z nožem prerezala trebuh. Revi se je zmešalo. — 38letni zidar Dajčič je v duševni zmedenosti sebi in svoji enoletni hčerki prerezal vrat. Prepeljali so oba v deželno bolnišnico, kjer se je konstatiralo, da je Dajčičeva poškodba le lahka medtem ko je ona njegove hčerke težka. Dajčiča so postavili v opazovalni oddel.

Ciganski tatovi. Na Trsteniku so cigani v noči od 17. na 18. avgusta ukradli tri konje, med njimi je črna kobila z belo nogo. Pozor!

Mladi samomorilki. Ker sta bili prejšnji večer doma okregani, sta v ponedeljek, dne 21. t. m., v Osjeku skočili v Dravo in utonili šiviljski učenki 15- oziroma 16letna Marija Bardič in Ana Pinterić. Taka je »nadebudna« mladina!

Tifus se je pojavil v Zagrebu; dne 22. t. m. je obolelo pet oseb.

Smrtna nezgoda pri vožnji. V torek, dne 22. t. m. zjutraj je 33letni gospodar Franc Sterle, po domače Malnar, iz Podloža pri Starem trgu peljal težak voz žaganic na Rakek. Ravno v klancu nad Ložem se je zlomil pri enem volu jarem. Ker drugi vol sam ni bil toliko močan, da bi voz, ki je začel nazaj drčati, pridržal, je hotel Sterle voz hitro zavreti, toda bilo je prepozno. Voz je zavil na stran, se nagnil in prevrnil na nesrečnega voznika. Vsa teža voza je padla nanj in ga popolnoma zmečkala. Par hipov je imel še toliko moči, da je klical na pomoč; ko so ga pa potegnili izpod voza, je izdihnil. Nesrečni gospodar zapušča vdovo in dva otroka.

Radi družinskega prepira v smrt. 30letni tovarniški delavec Ivan Filipaj v Zagrebu se je ustrelil v trebuh in smrtnonevarno ranil, ker je bil, kot je dejal večkrat, sit vednih prepиров v domači hiši.

Brezobzirni avtomobilist. Posestnik Alojzij Kunaver je vozil s svojo vprego iz Šiške proti Dravljam po državni cesti. Kakega 1½ kilometra pred Spodnjo Šiško privozi od Št. Vida sem z največjo hitrostjo neznan avtomobilist; Kunaverjev mladi konj se je te vožnje tako ustrašil, da je skočil vstran in soro pri vozu zlomil. Ko se je Kunaver trudil konja pomiriti, je tudi on dobil kožne odrtine na desnem dlanu. Neznani avtomobilist je pa drvil svoj voz naprej, ne da bi se bil količkaj za to nesrečo zmenil.

Težko sta se poškodovala. Jože Rode, posestnika sin iz Stare Vrhniče, je peljal prazno trugo domov, na poti se je pa vsedel vanjo neznan človek in ker je bil težak, se je truga prevrnila in Rodeta na glavi nevarno poškodovala. — Jakob Vehovec, kovinski strugar iz Spodnje Šiške, je na cesti pri Radovljici padel s kolesa in si zlomil levo nogo.

Toča v Bovcu. Dne 23. t. m. je hudo pobila pri nas toča, ki je padala 11 minut debela kakor orehi in lešniki. Vse je uničeno. Sadje in turšica, zadnja nada našega kmeta, vse je končano.

Zlet Orlov v Petrovce na Štajerskem obeta biti veličasten. Dobili smo obvestilo, da se bodo, da se bratom Orlom s Kranjske olajša udeležba, poskrbele za udeležence na progi Jesenice—Celje polovične karice.

Velikodušen dar. Za pogorelce v Mokronogu je darovala »Kranjska hranilnica« glasom sklepa svojega ravnateljstva 3000 K, ki jih je doposlala pomožnemu odboru v Mokronogu.

Pri kopanju utonil. Dne 25. t. m. popoldne je utonil v Išci 16letni zidar-ski vajenec Peter Rebolj iz Vrbljen pri

Ljubljani. Mladenič se je v vodi zapletel v travo, iz katere se ni mogel več rešiti. Že mrtvega je v vodi opazil posestnikov sin Alojzij Križman ter o nesreči javil dalje. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so ponesrečenčovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— **Najprimernejši čas** je sedaj za ustanovitev tamburaških zborov. Zato naj oni, ki žele imeti kratkočasno zimo in prijetno godbo, naroče tamburice takoj, da se jim pravočasno dopolnejo. Novi in že obstoječi tamburaški zbori naj naročajo le tamburice, ki se prodajajo v korist »Slovenske Straže«. — Naročila sprejema: Ivan Vrečko, Katoliška Tiskarna, Ljubljana. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

»Slov. Narod« in nemški listi so te dni raztrosili neresnično poročilo, da je »Gospodarska zveza« napravila z neko tvrdko na Bavarskem kupčijsko pogodbo za izvoz 1000 vagonov sena ter pri tem napravila ogromno zgubo. To poročilo je do pičice zlagano. — »Gospodarska zveza« je pričela kupovati seno le zato, ker so liberalni prekupeci plačevali kmetom seno po naravnost smešno nizkih cenah ter jih tako oškodovali za tisoče in tisoče kron. »Gospodarska zveza« je pa plačevala tako, kakor so bile v času nakupa resnične dnevne cene. Sena na Bavarsko ni prodala niti enega kilograma, temveč vsled posredovanja g. državnega poslanca Povšeta kmečkim zadrugam na Češkem, samoposebi umevno ne tisoč vagonov, ampak le toliko, kolikor ga je sama kupila. Liberalne trgovce je »Gospodarska zveza« prisilila, da so morali cene zvišati in le od tod prihajajo nesramna obrekovanja.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kaknega odbitka

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Kranj. Predavanje o živinoreji. V ponedeljek, dne 4. septembra, bo imel popoldne ob 1. uri v »Ljudskem domu« živinorejski instruk-

tor g. Krištof predavanje o umni živinoreji. Može, udeležite se te prireditve v obilnem številu. Povabljeni so v prvi vrsti člani Kmečke zveze, dovoljen je pa vstop tudi nečlanom - živinorejcem. — Kmečka zveza.

g **Podbrezje**. Dne 8. septembra t. l. se bo vršil pri nas sestanek Orlov iz radovljiskega okrožja. Ob 10. uri bo sv. maša na Tabru, potem zborovanje. — Skupno kosilo. — Ob 2. uri litanije, potem govori g. dr. Lovro Pogačnik. Srečolov, javna telovadba, razhod. — Suša je naredila veliko škodo tudi pri nas. — Letos zidamo novo šolsko poslopje na najlepšem prostoru v Podbrezjah, drugo leto, ako nam bo sreča mila, nameravamo pričeti z zgradbo vodovoda, ki je pri nas neobhodno potreben. Letos vozimo vodo iz Bistrice in Save. Jako zamudno je to delo. Tudi društveni dom bi ne bil pri nas odveč za igre in telovadnico Orlov. Torej, pogum, Podbrežani, da bo drugo leto že pod streho.

g **Motnik**, 24. avgusta, sv. Jerneja god. Po dolgem in mučnem bolehanju je umrl 21. avgusta tukaj daleč na okrog znani »Mlinarjev oče«, ki zasluži da se ga spominjamo v tem listu, čegar zvest naravnost in bralec je bil od njegovega početka. Bil je mož globokoveren in kremenitega značaja. Živel je v skromnih razmerah za svoj dom in svojo družino, poznal le delo in trud. V javnem življenju je nastopal kot dolgoletni nekdanji župan vedno le na korist občine. Pomagal je veliko povsod, koder je bilo treba za javne občinske naprave, za cerkev, pokopališče, cerkveno hišo itd. z denarjem in raznim gradivom. Vsak domačin je vedel za »Mlinarjevo hišo«, da tukaj se dobi to in ono, ako drugod ni bilo dobiti. Veliko je bral, podpiral razno krščansko časopisje, sam se izobraževal še na svoja stara leta. Zanimal se je vedno za napredek slovenskega naroda na gospodarskem, družabnem, obrtnem in prometnem polju, zato posebno rad prebiral taka poročila iz vseh pokrajin slovenskih. Nikdar se ni sramoval, kadar je bilo treba v javnem življenju pokazati se odločnega moža in se zmiraj udeleževal v prvi vrsti tudi političnega življenja. Za trudom pride počitek, za delom plačilo. Ker si bil obojnega že potreben in vreden, pa nisi užival nobenega zasluženja tukaj, zato naj Ti podari večni mir in pokoj pravični Sodnik. Težko bomo pogrešali takega moža, toda ločiti se moramo od groba, zato Ti globoko ginjeni kličemo ob odprtem grobu v zadnji pozdrav:

Tvoje truplo mirno naj počiva,
duša pa naj raj uživa;
kmalu tam se vidimo,
se na desni združimo!

Nekdanji Motničan svojemu zvestemu svetovalcu in prijatelju.

g **Cerklje na Gorenjskem**. Strašno bode v oči liberalce novozidani »Društveni dom«. Neumni so tako, da trobijo ljudem, da bode stal pol milijona in da ga bodo morali pri davkih plačevati. Nekateri ga pa zlorablajo že za

volitve in govore: ves došednji odbor mora pasti pri prihodnjih občinskih volitvah, zato da ne bode dal »Društvenega doma« prepisati na občino. Liberalcem in drugim zabavljajem povemo tole: mi »Društvenega doma« občini dati še n o č e m o, tudi če bi ga hotela prevzeti. Ker bode v »Domu« tudi mlekarica, je ta dobila za zidavo svojih prostorov toliko podpore, da bode stavba brez skrbi toliko donasala, da se bode vsako leto lahko tudi precej glavniče odplačevalo. Če bi pa vsak zabavljaj daroval 100 kron, potem pa »Dom« v nekaj letih poplačamo. — Volitve. Liberalci so, kakor se sliši, za prihodnje občinske volitve za nastavili svoje kandidate. Ko bomo za vse zvedeli, jih bomo pametnim možem za zabavo priobčili v »Domoljubu«. Na Zgornjem Brniku nekdo že hoče zanje agitirati. Danes ime tega moža še zamolčimo, če pa ne bode jenjal, ga bomo brezobzirno razkrinkali. — Načelnik vaškega odseka v Cerkljah naj skrbi, da bode popravil tisti leseni most, ki ga vsak dan največkrat premeri. Brez ograje je in v takem stanju, da se je en vol že udri na njem in le sreča je bila, da si ni nog polomil. To bode načelniku bolj v čast, kakor pa v znani gostilni zabavljati čez farje, kakor je to storil dne 20. avgusta t. l. Danes ga opozorimo na njegovo oliko tu, prihodnji pa kje drugje!

g **Podbrezje**. Veselica in igra, ki se bo vršila dne 3. septembra t. l. v Podbrezjah, ni prireditve našega katol. izobraževalnega društva, ampak nasprotnega društva »Lira«.

g **Dob**. Shoda sv. Roka na Krtini se je udeležilo letos ogromno število ljudi. Saj je pa tudi prenovljena krtinska cerkev zares vabljiva. — Dne 19. avgusta je umrla v Krtini gđc. Ivanka Zarnik iz znane Kovačeve hiše. Letos je dovršila pri uršulinkah v Ljubljani učiteljskišče. Mature se radi boleznj ni mogla več udeležiti. Počivaj v Bogu, blaga Ivanka! — Umrla je na Krumperku gđcna. Gizela pl. Call-Rosenberg. Radi svoje pobožnosti je bila med ljudstvom zelo priljubljena.

g **Šmartno pri Kranju**. Pod vlak je skočil v nedeljo zvečer, dne 20. avgusta, vojak Franc Rolc, doma iz Stražišča. Dezertiral je dne 17. t. m., vzel častniku, pri katerem je služil kot »purš«, kolo in nekaj denarja. Potikal se je dva dni okrog doma, nakar je storil samomor, ko je čutil, da ga orožniki zasledujejo. — Obesil se je v domačem hlevu mesar Florijan Šilar v Stražišču. Menda se mu je omračil um. — Umrl je pri svojem bratu v Stražišču g. Karol Scariga, nadrevident državno železnice v Trstu.

Moravče. Moravški liberalci so silno veseli in dobre volje, da jim »Domoljub« v zadnjih treh številkah ne izprašuje vesti. Najbrže ima uredništvo od državnega pravdnika prepovedano sploh sprejemati dopise iz Moravč, tako se izražajo v svojo tolažbo. Pa ne boš, Jaka, še vas bomo. Zakaj bo pa tajnik posojilnice odslovljen? Ali ho-

čete, da na glas povemo? Res prikri-vate, toda vedite, da nam je do pičice vse znano. — Moravska poštari-ca naj nikar ne bo surova proti stran-kam, če ne bomo drugače govorili. Potrpljenja bo kmalu konec, samo še eno pritožbo naj slišimo, pa bomo vzeli bre-zovo metlo v roke in pomedli ves prah. V uradu ne bomo gledali različnih lju-di, ki nimajo nikakega opravila notri, ampak bomo poskrbeli, da taki izgine-jo. — Liberalna smola. Od okr. glavarstva je prepovedano stati in kr-niti vozniškom pred Kavkovo gostilno. Zadnji čas, da se je storilo temu ko-nec; domačini niti mimo niso mogli, kakor bi samo Kavka in peskarji plače-vali davek za okrajno cesto. Pa je straš-no hud Kavka, da se predrzne glav-arstvo izdati tako prepoved. Zdaj se še noče držati povelja, pa bomo že poskr-beli, da ga bo minulo.

g Živinorejska zveza za politični kamniški okraj priredi meseca oktobra tega leta razstavo in premovalje gove-je živine za vse živinorejske zadruge političnega kamniškega okraja v Kam-niku. Namen premovalja je v prvi vr-sti povzdigniti z odlikovanjem lepe plemenske živine govedorejo in vzbuditi živinorejce k umni in uspešni govedo-reji. Živinorejci se zelo zanimajo za raz-stavo. Upa se, da se bo lepo sponesla.

g Škofjeloško okrožje Orlov priredi na Mali Šmaren, 8. septembra t. l., v Stari Loki javno telovadbo. Ob 10. uri dopoldne slovesno cerkveno opravilo v Stari Loki. Ob pol 2. uri popoldne ve-černice. Nato shod pri Blažčki; govo-rita gospod Podlesnik in g. državni po-slanec Demšar. Ob pol 4. uri javna te-lovadba. Po telovadbi ljudska veselica pri Blažčki. Tamburanje in petje zdru-ženih škofjeloških in staroloških zborov itd. Vstop je povsod brez vstopnine. — Člane in prijatelje Orlov vabi okrožno predsedstvo in načelstvo.

g Boh. Srednja vas. Tudi pri nas se godi vsled suše občutna škoda po polju, posebno pa po travnikih. Po planinah primanjkuje vode ljudem in živini. Po nekod morajo hoditi po cele ure daleč ponjo ali goniti živino tja. Vode manj-ka tudi zato, ker je bilo letos malo sne-ga in je kmalu skopnel. Dne 23. t. m. smo imeli hud vihar, ki je otresel mno-go sadja. Jezero je bilo silno razburka-no. K sv. Janezu prihajajo ljudje vedno v procesijah prosit dežja. Prišlo se celo procesije z Boh. Bele in s Tolminskega čez planine. — Pri sv. Duhu se je bralo letos že nad 650 svetih maš. Med dru-gimi številnimi odličnimi gosti sta se mudila precej časa tu na oddihu tudi prevzvišena gospoda msgr. dr. Andrej Karlin, škof tržaško-koperski in dr. A. Mahnič, škof na Krku. — V nedeljo, dne 3. septembra, priredi izlet v Bohinj kat. slov. izobraževalno društvo z Viča pri Ljubljani. Nazaj grede si ogledajo iz-letniki tudi zgornjo dolino. Vsem kli-čemo najveselejši dobro došli! — Še ne-kaj, kar bi bilo že davno treba, dasi ve-mo, da bo zopet krik in vik v Izraelu! Imamo par gostiln, kjer redko mine ne-

delja ali praznik, da bi ne bilo godbe in plesa. Policijska ura jim je seveda deveta briga. Skrajni čas je že, da na-pravijo poklicane oblasti enkrat za vse-lej temu konec, ker si žele vsi pošteni ljudje po vasi vsaj po noči mir. Nasled-ki se kažejo, žal, pri mladini vedno očitneje. S posvečevanjem Gospodovih dni se pa to celo slabo ujema.

g Katol. slov. izobraž. drušvo v Šmarci priredi na Mali Šmaren pre-krasno igro »Najdena hči«. Obeta se tu-di, da se bo tedaj priredil igrokaz »Le-genda o homški Mariji«. Na vsak način bo prireditve zelo mična in lepa.

g Dobravske volitve in »Slov. Na-rod«. Slišal sem, ne bral, da »Slov. Na-rod« vriska zmagoslavja, češ, da je na-predna ali liberalna stranka na Dobra-vi pošteno naklestila klerikalce. Ako je »Narod« to prinesel, naj izve slovenska javnost, kako so zmagali in kakih sred-tev so se posluževali nasprotniki. Res, bilo je prvič, da sta si pri občinskih vo-litvah stali nasproti dve načelno na-sprotni si stranki, namreč Slov. Ljud-ska Stranka in stranka »Slov. Naroda«, ki se menda imenuje »Kmečka napred-na stranka«, kar je toliko, kakor po sta-rem liberalna stranka. »Narod« slavi to zmago, v resnici bi se je moral sramo-vati. Vladajoča stranka je imela vse v rokah, in to je tudi izrabila. Že volilni imenik je bil poln napak, med dobrimi 400 volilci je bilo gotovo 80 napak; to-rej napaka pri vsakem petem volilcu. Uraden čas imenik pregledati je bil skrajšan. Volitve so bile razpisane en-krat na 10. avgusta, pozneje na 13. av-gusta in še pozneje na 19. avgusta. Po-stava pravi: »Ko se volitve razglase, naj se takoj dostavijo izkaznice.« Nekaterim se sploh niso dostavile nobenkrat, ne-katerim na predvečer volitev, njihova stranka pa jih je dobila mnogo prej, njih agitatorji pa so jih imeli takoj. Iz-kaznice so dostavljali agitatorji, oziro-ma jih samo pokazali ali tudi ne poka-zali, zahtevali so podpis na pooblastilo ter šli dalje kazaje na žep, češ, izkaz-nica je pa tukaj notri. Izkaznice so tudi krčmarji imeli in silili v ljudi, da pod-pišejo pooblastilo; ako je podpisal, je ni dobil, ampak obdržal jo je krčmar; ako pa je ni hotel podpisati, je tudi na zahtevo ni dobil. Agitiralo se je z lažjo, z žganjem, salamami, pivom. Kakršne-ga človeka so dobili, tako so mu govo-rili. Pobirali so pooblastila, češ, da so naši. Tudi na dan volitev so ljudi na-pajali, golaže kupovali. Zunanje so na-stopali z neko silo, da so se dobri ljudje udali terorizmu. In volitev sama je bila razpisana na osmo uro. Pričelo se ni. Potem je bila volitev volilne komisije, nato se je vsa komisija razšla, kamor je bilo komu drago. Volitev se je pri-čela nekoliko pred deveto uro. Tudi vo-lilo se je napačno v več slučajih. Pri volitvi mora biti vsak volilec osebno navzoč. Pri nas tega ni bilo treba. Vo-jaki na orožnih vajah so volili s poobla-stili kljub ugovoru člana komisije. Za-ženo v zakonu voli mož. Pri nas so do-volili voliti takim ženam tudi s poobla-

stili, kljub ugovoru člana komisije. Tu-di so naši volilci dobili par glasovnic nazaj, da smo imeli manj glasov. Gle-de na toliko nepravilnost, da smo imeli 27 točk, da ovržemo volitve, nikakor ne more »Narod« triumfirati, kajti zma-gala je laž, golaž, žganje in nasilje. Le čudno, da smo še toliko glasov dobili. Mi smo ponosni na nje, ki se niso udali terorizmu ter zvesti ostali krščanskim načelom, obžalujemo pa nje, ki so iz suženjskega strahu volili stranko, ka-tere ne marajo. Upamo, da se izpame-tujejo in vstopijo v vrste tiste stranke, ki je edino prava prijateljica našega ljudstva, namreč Slovenska Ljudska Stranka.

g Občinske volitve v občini Ovsiče so minule. Liberalci so zmagali z majh-no večino. Če bi bilo 35 volilcev dru-gače volilo, pa bi bila V. L. S. zmagala v I. in II. razredu. Če pomislimo, da je to prvi nastop naše stranke v tej občini in da smo se morali boriti proti zdru-ženim birtom, zlahti in bivšemu župa-nu, ki je za svojo stranko uporabil vso moč, smo lahko zadovoljni z izidom. Liberalci so zopet izvolili kar osem od-bornikov najbližje zlahte. Ker jim je tako huda predla, so bili strašno na-kačeni. Ker se tako radi ponašajo s su-rovostjo in delajo kot liberalci celega sveta najrajši z lažmi, moramo popra-viti sledečo laž, ki jo razširjajo. Pra-vijo namreč in se hvalijo, da so gosp. Mohoriča, cand. iur., iz volišča vun vrgli. Resnica je pa, da so nekateri, ka-terih neolikantost so pošteni moške splošno obsojali, zahtevali od tega go-spoda, ki na volišču sploh bil ni, am-pak samo na cesti pred gostilno, kjer ima vsak pravico biti. Ko je potem po-klical gosp. Mohorič orožnika, mu je tudi ta pritrdil, da to ni volilni prostor, da tu sme biti, samo svetoval mu je, naj gre, kar bi bil pa g. Mohorič itak sam storil, ker mu je znan latinski pre-govor, da kdor se zoper blato voj-skuje, pa naj zmaga ali ne, umaže se gotovo. Kdor govori drugače, govori neresnico, kdor se s tem ponaša, naj ga liberalci spoštujejo, pošteni moške ga ne morejo. Posebno strupenega in za-grizenega se je v tem volilnem boju po-kazal tudi birt Jože Potočnik, p. d. Turk iz Rovt. Sicer je to že večkrat storil, pravzaprav skoraj pri vsakih volitvah. Ker pa rad pripoveduje, da ni nobene stranke in ker je sam tudi te misli, da je treba pokritce razkriti, moramo to povedati tudi tistim, ki ga še ne po-znajo. O farških podrepnikih naj pa on govori, kadar bo hodil okoli gosp. žup-nika Grašiča v Istri, doma pa ni treba, tu ga tako poznamo.

g Iz poljanske doline nad Škofjo-loko. Čipkarska šola na Trati ima le-tos izredno veliko učenč, tako da sta se morala odrediti dva oddelka. — V zadnjem času razvila se je v dolini pre-cej živahna obrt z izdelovanjem strešne cementne opeke; samo v tratarski žup-niji je šest mojstrov. V največji mno-žini proizvaja prav izvrstno cementno opeko Janez Alič v Gorenji vasi; isti

obraza! — Pozor torej volilci! Liberalcev in rdečkarjev ne! Če storite vsi svojo dolžnost, bo naša zmaga sijajna! — Volilni odbor krščanskih volilcev.

d Iz Mirne peči. Kakor se sliši, se bodo tukaj vršile občinske volitve meseca septembra. Imenik volilcev je že razporejen, a zanimanja za volitev nobenega; volilci, zganite se in ne pustite, da bi en par liberalcev komandiralo celo občino. Skrbite za to, da dobi vsaka večja vas vsaj po enega odbornika v občinski zastop in ne pripustite, da bi sama vas Mirna peč imela največ odbornikov in to še take, ki niso tukajšnji rojaki. Ali boste takim možem zapali občinsko premoženje, ki so s svojo »fabriko« tako delač zafurali, da ne morejo ne naprej ne nazaj? Kdo je kriv, da imate skrajno zanemarjena občinska pota, kakoršnih ni najti nikjer v deželi? Zakaj se ne izvrši sklep občinskih mož in višjih oblasti glede teh potov? Veliko važnega in težavnega dela čaka nov občinski zastop, torej volilci, zedinite se za dobre, krščanske može in skrbne gospodarje, katerim morete z mirno vestjo zaupati občinsko gospodarstvo.

d Iz Št. Jerneja. Groznega poraza pri državnozbornih volitvah naši liberalci niso mogli preboleti. Zato sta dva liberalna oštirja izdala parolo, da pri bližnjih občinskih volitvah morajo na vsak način liberalci zmagati, veljaj kar hoče. To je bil »flajšter«, s katerim so lečili svoje — prej nepoznane srčne rane. A dne 25. t. m. se jim je ta obliž izpremenil v strup; rana je dvakrat večja in močno skeli. Pomislite: v I. razredu oddanih glasov 358; S. L. S. 251 glasov, liberalci 107. V II. razredu oddanih glasov 560; S. L. S. 394, liberalci 166. V III. razredu oddanih glasov 1060; S. L. S. 740, liberalci 320. V podobčinah S. L. S. 163, liberalci 64! Najbolj smešno in poniževalno za liberalce je, da so celo možje, katere je dejala liberalna stranka na svojo listo, z nami volili. Nič ni pomagalo pivo in druge oblube. Čast takim zavednim kremenitim značajem! Kak kraval bi liberalci uganjali ves teden, če bi bili zmagali. Naši možje so se pa kar tiho razšli, ker najlepše plačilo jim je zavest plemenitega dejanja. Živeli!

d Šmartno pri Litiji. Kmetška zveza priredi v nedeljo, 3. septembra, v dvorani »Društvenega doma« važen shod. Poročala bosta na tem shodu deželna poslanca in odbornika gg. dr. Lampe in dr. Pegan. Možje in fantje, katerim je mar slišati resnico, iz Šmartna in sosednih krajev, udeležite se polnoštevilno tega za kmečki stan važnega shoda. — Dne 8. septembra, na Male maše dan, pa bo vaš dan, vrli fantje. V soboto zvečer in v nedeljo jutraj se bo obhajala desetletnica mladniške Marijine družbe, popoldne pa bo po cerkvenem obhodu splošen fantovski shod za celo dekanijo v »Društvenem domu« z govori, petjem, predstavami itd. Na noge, fantje, iz Šmartna in iz sosednih krajev, da se navdušimo

in razvedrimo! Na svidenje v Šmartnem! — Lepa in natančna cestna občinska tehtnica sredi vasi je izgotovljena. Bomo imeli saj zanesljivo tehtnico, ker bo tehtničar zaprišežen. To je zopet eno dejanje sedanjega ljudskega občinskega odbora v korist kmečkemu ljudstvu. — Nenadoma je umrl cerkvenik podružnice na Bregu Ivan Ponebšek. Kosil je na travniku in se zgrudil. Zapustil je vdovo in osem nepreskrbljenih otrok.

d Javorje pri Šmartnem. V nedeljo, 27. avgusta, se je ustanovilo pri nas katoliško slov. izobraževalno društvo, obenem pa tudi telovadni odsek Orel. Pristopilo je lepo število članov. Tega pomenljivega dogodka so se udeležili tudi bratje Orli iz Šmartna ter gg. dekan in župan Hostnik. Naprej za pravo izobrazbo in vero v korist ljudstvu!

d Krški liberalni »purgarji« pa znajol! Kaj? Kmete — varati! Izvrstno se jim je to posrečilo pri sokolorejski zadrugi in podobno nameravajo pri občinskih volitvah. Kar tjavendan so napisali odbornike. Sebi so jih pridržali celih 15. Koliko pa je purgarjev, ki plačujejo davke? Nič več in nič manj kakor — 130. In ta peščica purgarčkov naj zmaga nad 2300 kmeti? Nikdar!

d Iz Žužemberka. Hudo je »Domoljub« razburil živce možem okolu trške posojilnice, kakor kaže »pojasnilo« v »Domoljubu«. Ni čuda, da jim je v razburjenosti to pojasnilo izpadlo tako, da nič ne pojasni, ampak še bolj pokaže njihovo zadrego tistim, ki so jim razmere znane. Že samo ime »Pehanitova kasa« jih je uščipnila tako, da so brž hiteli pisat »ni res«. Saj tega »Domoljub« nikdar trdil ni, da je posojilnica Pehanitova last, rekel je le tako, kakor ljudje trški posojilnici večkrat pravijo. In zato imajo tudi vzrok, če pomislimo, da so kar trije bratje Pehaniti v vodstvu tega zavoda, dva v načelnstvu, eden v nadzorstvu. In kar je še bolj značilno: ravnatelj posojilnice je Pehani in načelnik nadzorstva je Pehani. In če pišejo v pojasnilu: »res je, da poslujeta poleg drugih članov načelnstva tudi dva gg. Pehanita«, pa vidi vsakdo, ki ima tam opravka, da ob vseh uradnih dnevih poslujeta razven starega moža, ki samo svoje ime podpisuje, vedno le oba Pehanita, ki zato tudi vlečeta od posojilnice vsak po 1200 kron na leto. Kdo bi torej zameril ljudem, če vsled tega imenujejo zavod Pehanitova kasa? — Pa tudi liberalna noče biti ta zadruga. Kako pa, da tega ne ve ob raznih volitvah ali pa na občnih zborih, ko razdeljuje podpore in darila? Ne gre pa, se sklicevati na člane, kajti take posojilnice menda na celem svetu ni, da bi imela samo ene stranke člane, ali celo samo ene stranke vlagatelje; gre se za to, kakega mišljenja so možje v vodstvu zadruga in kako se razdeljuje njen dobiček. In če se gleda na to, potem tudi največji »poštimovci« trški posojilnici ne morejo odreči liberalizma. Kajti gotovo bi nas razni Pehaniti in Vovkci in Vangelini tožili za razžaljenje časti, če

bi si le dvomiti upali, da niso pristni liberalci. Vsake volitve so priča za to. Kdo se je pri zadnjih državnozbornih volitvah najbolj pehal za liberalne kandidate? Kdo je dal prostor za »slovečie« Puceljnov shod? Kje so se pisala vabila za ta shod? Kdo je zmerjal naše ljudi, ko so zahtevali vstopnice na ta shod? In kdo je na liberalnem shodku najbolj glasno ploskal in pritrjeval tistemu Puceljnu, ki je med drugimi čenčami tudi trdil, da je Slovenska Ljudska Stranka s tem največ škodovala našemu ljudstvu, ker je ustanavljala branilnice po deželi? In kako se je postopalo pri dovoljevanju podpor? Pač se je leta in leta sipal denar čisto liberalnim društvom, kakor Ciril-Metodovi družbi ali tukajšnjemu bralnemu društvu, da je lahko naročalo in plačevalo umazane liberalne liste, kakor »Jutro«, »Narod«, »Slovenski Dom« itd., toda kdaj je le en vinar dobilo tukajšnje izobraževalno društvo ali »Slov. Straža«? To je tista nepristranost! Naravnost predzna pa je trditev, da ni res, kar je pisal »Domoljub« glede izplačevanja hranilnih vlog in odpovednih rokov. Možje, ki ste poslali to »pojasnilo«, kaj pa pravi k temu vaš sejski zapisnik? Saj ste to vendar sami sklenili in še opozorili stranke na ta sklep. Zato ste ga črno na belem pribili v uradni sobi! Kaj bodo k temu rekli premnogi vlagatelji, ki so že nekaj uradnih dni rentali okoli vaše posojilnice, ker jim niste nič izplačali in od katerih so nekateri jokaje tožili, da jih niste odvrnili le za tri mesece, ampak kar do predpusta? Ali morda tudi vse to »ni res«? Toliko v odgovor. Radi bi bili sedaj molčali o celi stvari, ko smo videli, da bi vsled pisarjenja po časnikih trpela zadruga misel, a ker niste molčali vi, se nam je zdelo potrebno toliko omeniti, da bo vaše pojasnilo vsaj nekoliko jasno postalo.

Notranjske novice

n Vrhnika. V nedeljo, dne 10. septembra, priredi ljubljansko rokodelsko društvo na Vrhniki veselico s prav izbranim in zanimivim vspešdom. Pevski zbor bo zapel več krasnih pesmi; šaljivi prizori s petjem, v katerih nastopijo trije kamniški knajpovci in dva rekruta, bodo brez dvoma vzbudili živahno veselost. Spored bo zaključila primerna igra. Veselica se vrši v Društvenem domu in se prične ob 1/4. uri. Vrhnikičani in sosede, v nedeljo, dne 10. septembra, vsi v Društveni dom!

n Hrenovice. V torek, 22. avgusta, je padala pri nas kot jajce debela toča. Najhujše je napravila na hribu pri fari, kjer je tudi strela udarila v zvonik ter ga nekoliko poškodovala. — Posestniki Ladislavi Debevec je avtomobil povozil na državni cesti pri »Dilcah« mlado junico. — V soboto, 26. avgusta, je nastal ogenj v hiši Matije Bekar pri Dil-

cah ter upepelil vse gospodarsko poslopje in hišo. Ogenj je zadušil gospodarju dva prašiča. Močno pa sta se opekla gospodar in gospodinja. — V nedeljo, 27. avgusta, se je na Razdrtem vršilo blagoslovljenje ondotnega gasilnega doma in orodja.

n Iz Idrije. Pregovor pravi, da se zarečenega kruha veliko sne. To se je zadnji čas pri nas začelo. Upravno sodišče na Dunaju je obsodilo našo občino, da plača 200 kron tožnih stroškov, ker se je pritožila zoper razsodbo deželnega odbora. Tudi bo vsled najvišje razsodbe povrniti čez 8000 kron občini, ker so toliko izdali brez vsakega dovoljenja. Naši liberalci v mestnem odboru so odklonili vsako zvezo z zastopniki S. L. S. in niso hoteli v odsekih z našimi sodelovati. A ko je pa začel opasen veter pihljati okoli njih možnosti, so bili pa le klerikalci dobri. Ker se opravičeno boje, da bodo oni morali plačati onih 8000 kron, je sklenilo starešinstvo, — v njem imajo liberalci večino, naših ni nobenega v tej korporaciji, — da se pošlje deputacija k deželnemu odboru, da se na kak način pogliha in teh 8000 kron milostno spregleda. V deputaciji naj bi bil župan, eden zastopnik liberalcev in eden naše stranke. Sedaj so bili za odsek, v katerem bi bile vse stranke zastopane, a prej so pa oblastno rekli in sklenili: s klerikalci ne sedimo skupaj pri eni mizi. Sedaj so bili pa takó voljni, da bi celo na tesnem v enem vozu z njimi sedeli, ko bi se peljali v Ljubljano k deželnemu odboru. Razume se, da so morali naši možje povabiti odkloniti. Saj, če niso bili vredni, da bi bili volili nje v starešinstvo, za čemu bi se sedaj ozirali na sklepe starešinstva, osobito še, če so tako neumestni. Saj gospoda še razumela ni, ne odloka upravnega sodišča, ne poziva deželnega odbora. Radi tega se je odgovorilo, da od S. L. S. nobeden ne gre v Ljubljano prositi milosti, pač pa naj se v občinskem zboru ali javno ali pa pri tajni seji razpravlja. In ko bode šele sklenil mestni zastop v sporazumu z našimi, bodo tudi naši sodelovali. Da bi pa bili samo za privesek liberalcem, kadar so v zadregi, za to so naši odborniki preponosni, naj so tudi v ogromni večini le delavci-rudarji.

n Iz Podlippe pri Vrhniki. Dekliška zveza uljudno vabi vse svoje članice na svoj redni občni zbor, ki se vrši na Mali Šmaren ob 3. uri popoldne v navadnem prostoru.

n Vrhpolje. Izredno bogat užitek obeta nedelja, 3. septembra. Na dvorišču M. Lavrenčiča št. 26, bo ob 4. uri popoldne zanimiva igra »Krivoprisežnik«, ki še ni bila igrana v vipavski dolini. Ker je na sporedu tudi petje, se nadeja odbor obilne udeležbe. — Odbor.

n Od Sv. Trojice nad Cirknico. Ze dolgo ni bilo v »Domoljubu« čitati nikakega dopisa iz naše župnije. Zato, da bode svet vedel, da so Trojičanje še na svetu, je prav, če se zopet nekoliko oglasimo. Nimamo niti železnice, niti

poštene ceste, ločeni smo skoraj od sveta, vendar ne mirujemo in ne lenuharimo. Vedno kaj zidamo, vedno kaj popravljamo. Tako smo tudi letos prav čedno in lepo popravili podružno cerkvico sv. Urha na Taboru. Cerkev stoji na prijaznem hribočku kake tri četrt ure oddaljenem od farne cerkve. Ker ima stranski oltar posvečen Mariji Pomočnici, zato jo že od nekdaj ljudje kaj radi obiskujejo, vsako leto 24. maja je pa reden, slovesen shod, na katerega pride mnogo ljudstva od blizu in daleč. Ker je bila pa cerkev vsled vlažnosti v zelo slabem stanju, zato smo jo letos temeljito popravili, znotraj in zunaj novno ometali in prebelili in napravili nov tlak. Delo, ki hvali mojstra in delavce, je bil prevzel domačin g. Anton Bečaj in je stalo okrog 3000 K. Okrog 800 K ima že cerkev premoženja, drugo bodo pa zložili sosesčani. Sicer je to precejšnja svota in veliko breme za ljudstvo, a naj bodo uverjeni, da jim bo Marija bogato povrnila vse. Pri vsem delu gre posebno velika zasluga obema ključarjema, Ivanu Pirnat iz Zalesa in Jož. Baraga iz Zavrha, ki sta se v času največjega poljskega dela popolnoma žrtvovala za cerkev in skrbela, da se je vsa stvar v redu in dobro vršila. Zato jima bodi na tem mestu izrečena priskrena hvala in čast. — Dne 8. septembra, na praznik Marijinega rojstva, bo letos izreden shod v novo popravljeno cerkvico sv. Urha. Na dan pred praznikom bodo zvečer litanije in spovedovanje, na praznik bodeta dve sveti maši. Zato pridite v obilnem številu častilci Marijini, da si ogledate krasno cerkvico. — Sedaj imamo še eno novico, katero pa bolj z žalostnim srcem poročamo v svet, namreč to, da v kratkem — v teku enega meseca morda — izgubimo svojega dobrega gospoda župnika, velečastitega g. Ljudevita Bajca, ki odidejo na svojo novo župnijo v St. Janž na Dolenjskem. S težkim srcem se bomo ločili od prijaznega in skrbnega gospoda, ki so nešteto dobrega storili za župnijo v dobi štiriletnega bivanja pri Sv. Trojici. Po njih prizadevanju se je zidalo krasno župnišče, ustanovilo izobraževalno društvo, ustanovila hranilnica in posojilnica itd. itd. Trojičanje smo bili 50 let za drugimi, a gospodu župniku se je posrečilo v kratkem dvigniti ljudstvo iz spanja do zavednosti. Zato pa danes to ljudstvo žaluje, ko sliši, da ga zapušča njegov resnični prijatelj, njegov dobrotnik. Veseli se tega morda le par zagrizenih liberalcev, ki upajo, da se sedaj zopet povrnejo zanje nekdanji »zlati časi«, ko so farbali in zapeljevali nezavedno ljudstvo. Ne boste pihali kaše, če Bog da! Ljudstvo vas pozna! — Posebno razsaja in rogovili sedaj zadnje čase eden izmed njih, namreč »Špelin« iz Šivčega. Zabavlja in blati g. župnika, da je groza. Za enkrat mu povemo le toliko, da naj se varuje, da ga ne zadene v kratkem kaka kazen. Gospodu župniku pa ključemo: Božji blagoslov naj Vas spremlja po vseh Vaših potih,

da bi tudi v svoji novi župniji storili toliko dobrega za povzdigo ljudstva, kakor ste storili pri nas.

OBČINSKE VOLITVE ZA OBČINO VELIKA LOKA.

V okolici Št. Lorenca in Velike Loke pa prav do Trebnja in Čateža se je vgnjezdil najhujši kmečki liberalizem, ki se je rodil in redil v gostilnah, kjer je skoro edini pogovor zabavljanje proti veri, duhovnikom in naši stranki. Nekateri so zašli tako daleč, da sploh ne izpolnjujejo svojih verskih dolžnosti, drugi pijančki, ki za glaž vina vse storé, večina pa zaslepljenci, ki ne vedo za kaj se gre. Nasledki se kažejo v grozni posirovelosti mladine, od katere je bil zadnji poboj na Čatežu le mali dokaz.

Pri lanskih občinskih volitvah so zmagali liberalci v dveh razredih in zagnali velik zmagoslaven haló v »Narodu«. Kako in s katerimi pripomočki so zmagali, rajše molčimo. Volitve so bile ovržene od deželne vlade.

Na 23. avgusta t. l. so bile določene nove volitve. Agitacija se je začela kakor vselej, tako tudi zdaj z lažmi o naši stranki: Gre se za to, če boste one krone (za socialno zavarovanje) plačevali. Boš videl, kako boš plačeval! Gre za to, če boste od vina v hramih davek plačevali. Gre se za cesto čez Roje . . . Kdo bo farjem verjel? . . . Pokazati niso imeli ničesar, kar bi oni storili za kmeta. Naš liberallec zna le zabavljati, kleti in piti. Potem so napravili strastno agitacijo po celi občini in izven nje. Navadno sta hodila dva ali tudi trije od hiše do hiše. Šli so tudi v sosednje občine in počastili skoro vsakega volivca s svojo sitnostjo. Vse je bilo na nogah. Posebno od žensk so hoteli imeti povsod pooblastila.

Pri tem seveda tudi mi nismo spali. Ljudje so se začeli zavedati in so razvili skoro v vsaki vasi najuspešnejšo agitacijo proti liberalnim divjakom. Liberalci pa so do volitve vpili: »Naša zmaga je popolnoma gotova!«

Tako je prišla odločivna sredo pred sv. Jernejem. Že ob 7. zjutraj so se začele naše trume vsipati od vseh krajev. Liberalni vodje so bili poparjeni, kakor bi jih s kropom polil. Zvečer je postal znan izid glasovanja. Liberalci so ohranili podobčino Veliko Loko, katero smo mi prvič naskočili, in dosegli tako znatno manjšino, da imamo najboljšo upanje za naprej, ohranili Mali Videm. Tu nismo upali na zmago. V drugih podobčinah liberalci skoro v pošteveh ne pridejo. Najboljši je trebanjski Škovec, kjer je bilo naših 65, nasprotnih 4. Dolga njiva v Št. Lorenču 37 in 10. Tudi Čatež in Štefan sta se tako držala, da bo liberalce minilo veselje v takih naših trdnjavah poizkušati svojo srečo.

Katastrofa je pa prišla v razredih. Vedno se bahajo: Mi smo največji davkoplačevalci. Prvi razred pokaže našo sijajno zmago 105 proti 68. Narav-

nost uničevalen je pa izid drugega razreda. Številke 188 naših, 82 nasprotnih! Tiho so odšli vinski liberalci iz gostiln in se kar izgubili vsak na svoj dom, našim je radost napolnila srca: »Pravična stvar je zmagala!« Čudno to ni, ko ljudje vidijo naše delo za kmetovo srečo. Na Čatežu imajo hranilnico, ki tako uspešno deluje, imajo čistilnik vina in motor za mlačev. V Št. Lorencu je mlekarna že stotisoče dala kmetom za mleko, naglo se izboljšuje svinjereja, napravile so se gnojne jame v takem številu, kakor malokje drugod. Le letos smo preskrbeli ljudem 57.200 kg superfosfata po znižani ceni, preskrbeli najboljša semena in dosegli od deželne vlade 1600 K podpore za revne, katerim smo preskrbeli turšice po znižani ceni. Vse naše delo je imelo za cilj le občno korist.

Ljudje vidijo svoje resnične prijatelje in gredo za nami.

Odborova seja

S. K. S. Z. se vrši v petek, 1. septembra, točno ob 8. zvečer v tajništvu v »Ljudskem domu«. Prosim, da se blagovoliijo velevažne seje udeležiti vsi odborniki.

Vsa društva

opozarjamo na glavno skupščino, ki se vrši 17. septembra v Ljubljani in prosimo, da pošljejo po možnosti vsa svoja zastopnike k skupščini. Važnost skupščine bo posebno v tem, da se bo organiziralo podrobno društveno življenje.

»Ljudski oder« v Ljubljani.

Ljudski oder priredi v letošnji sezoni, ki se otvori dne 8. septembra t. l., 20 predstav. Cene sedežev so se določile po 3 K, 2 K, 1 K 50 vin. in velika pretežna večina sedežev po 1 K. Stojišča 40 h, dijaška stojišča 30 h. — Izda se tudi abonement za 10 predstav, torej 2 bloka za celo sezijo. — En blok za 10 predstav stane 25 K, 18 K in 13 K. — Za enokronske sedeže se izda abonement samo za vseh 20 predstav in stane za celo sezijo 17 K. Posebno na ta zadnji abonement opozarjamo naša društva v okolici, ki bi pošiljala lahko redno svoje člane v svrhu učenja in študiranja za malo ceno dvajsetkrat k predstavam »Ljudskega odra«. Ako bi tistega, ki je kupil blok, ne bilo k predstavi, lahko za vsak slučaj odda za dotični večer vstopnico kakemu znancu. Z abonementom si lahko zagotovi vsak dober in lep prostor za celo sezono in prihrani par kron. Oglase za abonement je pošiljati po dopisnici na naslov: »Ljudski oder«, Ljubljana.

Režiserski tečaj.

»Ljudski oder« v Ljubljani priredi na novem ljubljanskem odru v »Ljud-

skem domu« v dneh 14., 15., 16. septembra t. l. tridnevni kurz za po-deželne režiserje, voditelje iger in najboljše igralce in igralke naših društev. V tem kurzu se bo podalo udeležencem vse, kar je treba, da igra uspe, bodisi glede študiranja igre, ali režije, zidave odra, kostumov, porabe kulis, lišpanja itd. Vse kar se bo teoretično razpravljalo, se bode tudi praktično pokazalo. Tečaj se vrši pod vodstvom strokovnjakov in je brezplačen. Vsak udeleženec mora imeti po en iztis dr. Krekove igre »Tri sestre« in mora, še predno pride v Ljubljano, znati eno ulogo, naj bo že katerokoli te igre. Pristop ima vsak član in vsaka članica vseh naših društev, ki so učlanjena v S. K. S. Z. Od posameznih društev se lahko oglasi do pet igralcev. Ker je število udeležencev omejeno, se bo oziralo to pot na tiste, ki se bodo prej prijavili, in sicer v tistem redu, v katerem se bodo prijavili. Prijave je pošiljati najkasneje do 4. septembra edino le na naslov: »Ljudski oder« v Ljubljani.

Pri pripravi naj se vpiše krstno in rodbinsko ime, rojstno leto, kraj rojstva in eventualno šolsko izobrazbo. Udeležencem se bo poskrbelo v Ljubljani za ceno stanovanje in dobro in ceneno hrano.

Dr. Janez Ev. Krek,

tč. predsednik S. K. S. Z.

Luka Smolnikar,

tč. predsednik »Ljudskega odra«.

IZSELJENIŠKE NOVICE.

List »Ave Marija« iz Rockland Lake, N. Y., za mesec avgust prinaša sledečo notico:

Posebna komisija, ki je bila izvoljena, da preišče izseljeniške razmere po vseh izseljeniških postajah, zlasti na Ellis Islandu, je pretekli mesec zaslišavala prič za »za« in »proti«. Celo vrsto protestov je bilo in celo vrsto prič se je zaslišalo. Imel je besedo tudi naseljeniški komisar Williams. Nad 4 ure je govoril in dokazoval, da so vse pritožbe »neutemeljene«, da on »bratovsko« lepo ravna z naseljenci, da skrbi za nje po »očetovsko« itd. Listi so se norčevali iz vsega njegovega govora, ki ni bil drugega kakor velik amerikanski bluff. Williams je pač

Pri vsej stvari je pa dobra stran to, da se bo naseljeništvu v resnici izdatno zmanjšalo, da bodo tisoči ostali doma, ki bi se bili drugače sem izselili. Tu imamo pa tako revne čase, da je le težko življenje. Stotisoči so brez dela. Drugo leto so zopet volitve, pravijo nekateri, da bo zopet velikansko brezdelje, če ne naravnost kriza, kakor pred petimi leti. Torej je samo želeči, da bi nihče ne prišel sem, ker še mi nimamo dela. Po večini državah delajo samo toliko, da zaslužijo svoj živež. V nekaterih premogovnih krajih delajo po dva ali tri dni na teden; drugod delajo vsaki dan, pa jim kompanije ne

puste veliko narediti. Zato naj bi vsakdo desetkrat raje premislil, predno se izseli v Ameriko. Listi v domovini to le premalo poudarjajo in se ne zmenijo veliko ali prav nič za to, da bi ljudi odvrčali od izseljevanja. Naj bi odseki Rafaelove družbe povsodi storili svojo dolžnost in širili misel: **ostanimo doma!**

× × ×

Naročajte se na ameriški list »Ave Marija« za jugoslovanske izseljence; ta list prinaša razne važne novice o naših Slovencih v Ameriki. — List izhaja mesečno enkrat, stane za celo leto, poslan na dom, 1 K 50 vin.; naroča se pri Rafaelovi družbi, Ljubljana, Dunajska cesta št. 32.

Uredništvo lista »Ave Marija« iz Rockland Lake, N. Y., poslalo je sedaj naslove vseh naročnikov v stari domovini Rafaelovi družbi v Ljubljani, da naj le-ta razpošilja list čast. naročnikom. Blagovolite vzeti na znanje, kateri ste dosedaj dobivali list direktno iz Amerike.

Pisarna družbe Rafaelove.

Za kratek čas

Dobro se je odrezala. Sodnikova vdova svoji prejšnji kuharici: »Ste se omožila, kakor slišim praviti, — kaj pa je Vaš mož?« — Kuharica: »Brusač«. — Vdova: »To je pa malo!« — Kuharica: »Jaz pa pravim, da živ brusač jo še zmiraj več, kakor pa mrtev škof!«

Zadnji poizkus. On: »Ljuba Anica, kaj pa je za naju to življenje družega, kakor dolina solz! Če hočeš z menoj umreti, vzemi to-le pištolo!« — Ona: »Prav, ljubi moj, jaz jo vzamem. Najprej ustrelim jaz tebe, potem pa ti mene!«

Tolažljivo. Zdravnik: »Za to bolezen sta samo dva pomočka, ki pa nič ne pomagata!« **Nima talenta.** Oče: »Karol, ali bi ne hotel ti zdravnik biti?« — Sin: »Oh ne, saj se še muhe ne upam ubiti!«

Dober svet poceni. Kmet: »Gospod doktor, meni je sosed dolžan dvesto kron. Ko sem ga tirjal, naj mi plača, mi je pokazal vrata in rekel, naj ga v uh pišem. Kaj naj storim?« — Advokat: »Jaz na Vašem mestu bi tega ne storil!«

Resnica. »Boter, ali ste že nazaj iz mesta? Ste se gotovo vozili, ker je pot tako dolga?« — »Kaj še! Kdor če varčevati, najbolje vozi, če hodi peš!«

Nagajivec. Lovca: »Jaz le toliko rečem: ako računim lovsko karto, potlej kar zapravim, kar obleke strgam in doma zamudim, lahko trdim, da me stane sleherni zajec, ki ga ustrelim, dvajset kron!« — Prijatelj: »Potlej si lahko Bogu hvaležen, da tako malo zadeneš!«

Dober pomoček. Janez: »Jaz ne vem, kaj čem početi — nobeno noč ne morem spati od same skrbi, ker moram čez dva dni plačati Dobravcu šeststo kron!« — Jaka: »Jaz Ti dam ta-le svet: Vstani, obleci se, pojdi k Dobravcu in mu reci, da mu dolga ne boš plačal. Potlej bo njega skrbelo in ti boš lahko spal!«

Odveč. Zandar: »Sto zločincev! Ali ne veste, da mora voznik zvečer imeti luči!« — Voznik: »Ne pomaga nič, moj šimelj je slep!«

Pravilne ravnal. Sodnik: »Vi ste svojega gospodarja natepli; zakaj ste to storili?« — Zatoženec: »Rekel mi je, da sem cepec, pa sem ga namlatil!«

Mlada gospodinja. Mož: »Ljuba moja, ta pečenka je trda in neužitna!« — Ona: »Meni se tudi tako zdi; to mora biti meso, od kakega prav starega teleta!«

SKRIVALNICA.

Kje je mlinar?

Drobtine

Koliko velja opera v Parizu? Iz Pariza poročajo 16. junija: Poročilo o proračunu lepih umetnosti, ki ga je z veliko natančnostjo izdelal senator Rivet in ki se je pred kratkim razdelil med senat, ima postavke, ki bi zanimale tudi človeka, ki ne živi na Francoskem. Poročevalec trdi, da je deficit pariške opere brezpomemben, ako se primerja z deficitom milanske Skale (300.000 lir), dunajske dvorne opere (2.000.000 kron) in metropolitane opere v New-Yorku (okoli 1.200.000 K). Vsaka predstava v pariški operi velja najmanj 17.000 frankov. Stroški za 7000 svetilk, ki razsvetlujejo gledališče, znašajo vsak večer 900 frankov. Čiščenje gledališča po vsaki predstavi velja 200 frankov. V operi je uslužbenih najmanj 2000 oseb. Poročevalec je prišel do zaključka, da mora dovoljevati država svojim gledališčem večje podpore. Kar se tiče predstavljanja inozemskih umotvorov, je Rivet mnenja, naj bi francoski komponisti ne kazali tako očito svojega kruhorstva. Zaradi tega se je namreč pred časom porabilo mnogo črnih v časopisju. Nekateri listi pristavljajo, naj francoski komponisti, ako hočejo imeti uspeh, ne pišejo tako dolgočasnih oper.

Amerikanska vlada rabi mornarje. Mornarski oddelek severoameriške vlade Združenih držav potrebuje več tisoč mornarjev za moštvo na novih oklopnih »Florida« in »Utah«. Poleg tega pa izteče službena doba večim mornarjem tako da bo vlada zelo v stiski, kje naj dobi novo moštvo za izpraznjene prostore. Mornarji dobivajo po 16 dolarjev na mesec in imajo popolnoma prosto vse. Je tudi precej Slovencev med ameriškim mornarjem.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, dne 23. avgusta: 75, 60, 62, 31, 54.
Linc, dne 26. avgusta: 34, 46, 58, 84, 23.
Trst, dne 26. avgusta: 73, 89, 15, 66, 23.

Tiščanje v prsih in utripanje srca se neredkokrat pojavi vsled nerednega odvajanja. 1/2 kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice zavžite vsakodnevno na tešče, provzročita hitrejšo krožitev krvi v spodnjem delu telesa in vpliva tako gotovo pomirjevalno na valovanje. „Franc Jožef-ovo“ vodo, poroča znameniti dunajski zdravnik zaživitne bolezni, prof. dr. pl. Krafft-Ebing, je lahko zavživati, zaželeni učinek se pojavi že po nekaj urah. 5

Mnenje g. dr. Alojzija Caveden, Folgaria.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Že petnajst let rabim Vaše Serravallovo Kina vino z železom in bil sem z njim vedno zadovoljen, posebno pri bledici, pri želodčnih slabostih in v konvalescenci po nalezljivih boleznih.

Folgaria, 23. septembra 1909.
Dr. Caveden.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1911.

Deželni pridelki:	Cena	K	v	Zlčina, meso	Cena	K	v
Pšenica	26	—	—	živa vaga:	—	—	—
Rž	19	70	—	Goveda pitana ..	100	—	—
Ajda	22	—	—	Teleta težka ..	120	—	—
Ječmen	16	80	—	Teleta mala ..	112	—	—
Oves	17	90	—	Prasici ..	124	—	—
Proso belo	20	60	—	Kostruni ..	104	—	—
Proso rumeno ..	16	60	—	—	—	—	—
Koruzna stara ..	19	60	—	Kuretnina in drugo:	—	—	—
Koruzna nova ..	25	80	—	Maslo kuhano ..	—	—	—
Leča	26	70	—	od K 270— do ..	300	—	—
Grah	22	—	—	Maslo surovo od ..	320	—	—
Laneno seme ..	22	—	—	K 280— do ..	—	—	—
Graščica	22	—	—	Slanina sveža ..	168	—	—
Domača detelja ..	60	—	—	(šepi) ..	—	—	—
Gorenjska repa ..	30	—	—	Slanina prekajena ..	179	—	—
Fišol Ribničan ..	32	—	—	Mast svinjska ..	176	—	—
Fišol Prepelčar ..	24	—	—	Loj ..	08	—	—
Fišol Mandalon ..	18	60	—	Jačca 100 kom. ..	8	—	—
Cebula	8	—	—	Pišanci ..	1 20	—	—
Krompir	8	—	—	Gošolci ..	70	—	—
Zelje sveže	8	40	—	Raca ..	3	—	—
Zelje kislo brez ..	—	—	—	Gos ..	6	—	—
soda ..	—	—	—	—	—	—	—
Repna sveža	—	—	—	Kolonijalno blago	—	—	—
Repna kisla brez ..	—	—	—	na debelo	—	—	—
soda ..	—	—	—	Riž Rangon od ..	36	—	—
Brinje	15	80	—	K 25— do ..	—	—	—
Kumna	78	—	—	Kava Santos od ..	278	—	—
Oreh	—	—	—	K 258— do ..	90	—	—
Gobe suhe	4	80	—	Sladkor ..	38	50	—
Ječice	—	—	—	Petrolej ..	—	—	—
Zelod	—	—	—	—	—	—	—
Smrekovi storži ..	—	—	—	—	—	—	—
Seno	5	80	—	—	—	—	—
Slama	3	40	—	—	—	—	—
Stelja	3	—	—	—	—	—	—

6 belih

riž zelo debele po 2 m K 14-40 po 2¹/₂ m K 16-50, iz domačega lanenega platna po 2 m K 19, po 2¹/₂ m K 21 dobiti franco iz Jugoslav. razpisalnice R. S. termični v Celju

2571

Izjava.

Podpisani rad priznam, da sem proti večeri dne 20. avgusta t. l. razžalil na časti gosp. Andreja Rozina, posestnika na Ustjih, in se mu najtopleje zahvalim, da mi je to moje nepravdo govorjenje proti njemu na mojo prošnjo odpustil.

Šmarin pri Litiji, dne 22. avg. 1911.

Franc Jeriha.

Razpisujem svoje vsake vrste, kot puške Hammerless, Drillinge, Lancaster in Fitcher, samokrese, pištole itd. po trnovskih cenah. Popravila najceneje. Zanesljivo orodje dovolj ugodna delna odpustila. Posiljam tudi bojne puške, ne da bi se sililo kupiti k čim na poskušajo in ogled. Čeniki zastoni in tranki. F. Dušek, tovarna pušk, Opčno št. 52 ob državni šolnici, Češko 1924

Zasluzek!

2—4 K na dan in stalno s prevzetjem lahke pletenine doma. Edino moj stroj za hitro pletenje „Patenthebel“ ima izkušene jeklene dele, plete zanesljivo nogavice, modne in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastoni. Oddaljenost ne škoduje. Troški mail. Pism. garanc. trajne službe. Neodvisna eksistenca. Prospekt zastoni. Podčije za pospeševanje domačega dela, trgov. sodn. protokol. Karl Wolf, Dunaj, Mariahilf, Neukengasse 1.06. 1892

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobe, posamezno ali cela zobovja, izvezmi nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl

16 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Vse obstoj. v kakovosti in izborni izvršitvi strela

nedosežne lovske puške

kot: samokrese, strelivo in predmete za lovce po brez konkurenčnih nizkih cenah dobavlja

tovarna lovskih pušk: ANTON SODIA, Borovlje (Koroška).

Vse vrste popravila točno in poceni. Čeniki zastoni. Dolgo jamstvo. 1685

Razpisuje se služba

2538

organista in cerkovnika v Ajdovcu pri Žužemberku. Nastop s 1. oktobrom. — Pojasnila daje tamošnji župni urad.

Hiša

Kdor želi stanovati na zelo prijaznem prostem kraju tik Ljubljane, naj kupi hišo v Jaršah št. 23, oddaljeno par minut od petrazredne šole pri Sv. Petru v Ljubljani. Kupni pogoji zelo ugodni. Več se izve istotam, 2523

Manjše posestvo

se prodaja za proste roke v lepem prijaznem kraju na Gorenjskem. Poslopja so vsa v najboljšem stanju, pripravna za gostilno ali prodajalno; pa tudi za kakega rokodelca. Proda se z živino in orodjem vred ali samo posestvo. Naslov pove uprava Domoljuba

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novo skublj. K 9.00 boljšje K 12— bilo kot pub mehko skubljeno K 18— K 24— snježbelo kot pub mehko skubljeno K 30— K 36— Posilja franko po pošto. Zamena dovoljena proti pov. niti pošlino. Benedikt Sachsel, Lobos 150, pri Piznu Češko. 2519 6

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivoga skubljenega K 2°, boljšega K 2⁴⁰, pol belega prina K 2⁸⁰ belega K 4°, finega mehkega puha K 6°, prvovrstnega K 7°, 8° in 9°. Sivoga puha K 6°, 7°, belega finega K 10°, prsnega puha K 12° — od pet kg naprej franco.

Dovršene napolnjene postelje

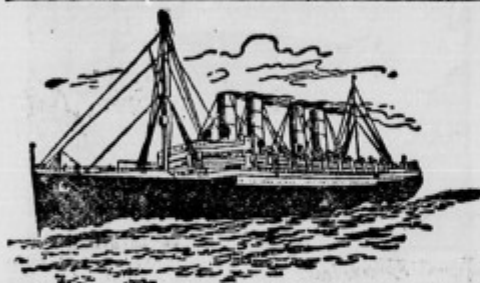
iz gostega, trpežnega, rudečega modrega ali belega inlet (nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2. vzglavnico, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim postelnim perjem K 10°, s pol puhom K 20°, s puh perjem K 24°. Posamezne pernice K 10°, 12°, 14°, 16°. Posamezne vzglavnice K 3°, 3⁵⁰, 4°. Pernice 200 krat 140 cm velike K 13°, 15°, 18°, 20°. Vzglavnice 90° 70 cm velike K 4⁵⁰, 5°, 5⁵⁰. Spod. pernice iz najboljš. gradila za postelje 180x116 cm velike K 13° in 15°, razpošilja proti povzetju ali naprej vplačilu.

Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj, 2117

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z Steckenperld lilijno milno mlo (znanka Steckenperld) trdke Bergmann & Co., Tešin ob Laibi. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom l. t. d. 609

Dama

Najcenejša in najhitrejša vožnja

v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki
„Kronprinzessin Cäcilie“
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Grosse“.
Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur
EDVARD TAVCAR, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Uradne ure od 8. rano do 7. ure zvečer

Ustredni banka českých spořitelén Podružnica v TRSTU
Osredn. banka českých spořitelén. Piazza del Ponterosse 2.

Vloge na knjižice: Premijne vloge:
4 1/4 0/0 **4 3/4**

Vloge v tekočem računu in vloge fikčne najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1
Oddetek za vadije in kavcije.

Uradne ure od 8. rano do 7. ure zvečer.

POSOJILA

2468

na osebni kredit ali proti zastavi nepremičnin, vrednostnih papirjev itd.; **olajšanja dolgov** potom znižanja zdržitve kapitala, odplače placiranje privajnega kapitala v obrokih itd., na pupilarno varne hipotekne stavke in proti visokemu obrestova-denarne zadeve ureja oziroma vse druge **Prometna pisarna za bančno komisijske zadeve J. ROZMAN, Kranj, Glavni trg, št. 120.**

! Ceni fotograf. aparati !

Kompletni fotograf. aparati dajo zajamčeno dobre slike, s ploščami, papirjem, kemikalijami in posukom velikost slik 6x9 cm K 1⁹⁰, 9x12 cm K 3⁸⁰, 5⁷⁰, 9⁷⁰ itd. (poštnina posebej).

Natančne krasne kamere in dvojni anastigmati nedosežni in poceni!

Rabljeni aparati in objektivni znanih trdk zelo poceni! Glavni ceniki obsegajo 130 strani zastoj, ravnotako priloznostni ceniki.

1878 Elfr. Birnbaum tovarna foto-graf. aparatov Hirschberg 326, Češko.

Priznано najboljšie oljnate barve

zmlite s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencio po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah.

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kileja.

Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov. Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Učenca

za sobno slikarstvo sprejme takoj Franc Klemenčič na Glincah pri Ljubljani št. 252. Učence dobi prosto hrano in stanovanje. 2511

Svarilo!

2563

Trdka A. Tomec, razpošilja sukna v Humpolcu, mi je pravomočno poverila svojo dobro vrejeno veletrgovino.

Vsak naj se tedaj obrne naravnost le na sedanjo trdko.

Josip Mysik v Humpolcu

in zahtevaj doposlatev zbirke vzorcev na vpogled, ki vsebuje najnovejšo modno sukno za gospode in dame — V svrhu nagle razprodaje velike zaloge cudovito nizke cene.

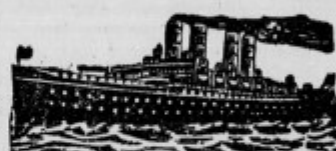
Velika množina suknenih ostankov za moške in otroške obleke kakor tudi kostume za dame. Vzorca na zahtevo franco z obratno pošto, Solidni zastopniki in agenti naj se oglase!

Napredaj je posestvo v Ihanu št. 6

z vsem gospodarskim poslopjem, z njivami, travniki in gozdovi. Hiša leži ob cesti in je z vsem gospodarskim poslopjem v najboljšem stanju. Kupi se lahko tudi vsak kos posebej in je vsak dan na ponudbo. Kolikor mi posestva še ostane, se bo prodalo 2510

na javni dražbi, v torek dne 19. septembra 1911

t. j. 2 dni pred sv. Matevžem. **ANTON BREZNIK, Ihan, št. 7.**

V Ameriko in Kanado

vojnja s 2927/07 **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke:

Trsta: Saxonia 12./9. Pannonia 26./9., Charpatia 10./10. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), 9./9., 7./10., 28./10., 18./11. 1911, Mauretania 2./9., 23./9., 21./10., 11./11.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 170— za odraslo osebo vstevši davek in K 100— za otroka pod deset let vstevši davek.

3

2575

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K in sicer: 1 moderna obleka in listra, 1 praktična obleka za hišna opravila in 1 krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabijo za predpasnike, bluze itd.

12

popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumbarški ostanki tkanine lepo, dolga blaga za 22 K. Ostali ostanki so pripravljeni za najboljše opreme.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovrstna tovarniška razpošiljalnica
Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci. Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franco. Vzorci se morajo vrniti.

Pri vsem prilimnem blagu se dobi vsled za-poznele sezije 10% popusta.

ALFA

2522

brzoparilniki za krmo so najboljši!

Nov izboljššan sestav!

Močna izpeljava popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine.

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

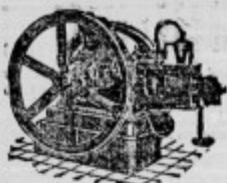
Zahtevajte cenike!

Dopisuje se slovensko!

Delniška družba **Alfa Separator** Dunaj XII./3.

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6,
Heinrichsdorferstr. 83. jo.

„Andropogon“

je najboljša, vsa pričakovanja prekaša joče sredstvo za rast las, katero nikakor ne sluparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje. — Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo.

Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Preprodajalci popust.

Glavna zaloga in razpošiljatev pri g.

Vaso Petričiča nasl. v Ljubljani.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in A. Kanc v Ljubljani, lekarna »pri zlatem jelenu«, in Ant. Adamič v Kranju, lekarna pri »Angelju« v Novem mestu in Ivan Omerzu v Zagorju ob Savi.
3264

Največja izbira

posteljinega perja

popolnoma novo oskubljeno od sivih gos. 1 kg. K 140 razposilja za poskušnjo po pošti 5 kg. tudi več, proti pošt. povzetju, 1 velika pernica s puhom K 160, pernica s polpuhom K 120, pernica s perjem K 100, belo, oskubljeno perje K 240, polpuh K 300, prevrsten K 100, siv puh K 320, zelo fini bel puh K 800, vse ceneje kot drugod in gotovo novo. Vzglavnice nenapolnjene K 100, pernice nenapolnjene K 300. — 2345

Prva češka zaloga posteljinega perja, oddelček an. drobn. Adolf Gans, Dunaj, Hernals, Ottakringerstrasse 48-60. Prodajalna na debelo na dvorišču desno. Podružnici: Tiefer Graben 11 in Mariahilf, Amerlingstrasse 8. Manj kot 2 kg. se ne pošilja.

Pisemski naslov: Adolf Gans, Dunaj, XVII.1.

Svarilo pred zmotami! — Prosim na ime in naslov paziti.

ADOLF GANS.**Suhe gobe**

Kupujeta
SEVER & URBANIČ
— Ljubljana —
Marijig trg 2.

in plačujeta po najvišji ceni vse pridelke, kot: črno deteljo, repno, laneno in korenjevo seme, vsa travna semena, konopljo, proso, bučne peške, motovilec, čebulo, čebulček i. t. d.

Velika zaloga raznih vrtnih, travniških in poljskih semen.

2458

Najboljša ura sedanjosti in po najnižji ceni. Srebrna ura od K 7— naprej.

Naročujte le pri moji domači trrdki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani, samo nasproti Frančiškanske cerkve
Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastonj.

Tudi najboljše in najcenejši sivalni stroji so v zalogi.

Ne več na Mestnem trgu, samo nasproti Frančiškanske cerkve

3149

Vijake

razne moči za stiskalnice (preše)

1894 izdeluje **A. Tomšič** kovač, Verd, p. Vrhnika.

Kmetovalci!

Gnojnica je zlato. Vrednost gnojnice od goveda znaša na leto 60 K. Za gnojnico je neobhodno potreben gnojnični voz. Najboljši voz za gnojnico je

Sistem Leguart

kakršne izdeluje **FRANC KRAŠOVEC**, kolar na 2231 Vrhniku.

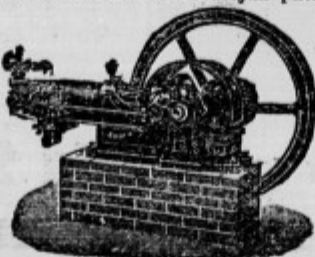
Vozovi se izdelujejo na štiri in dva kolesa; eno- in dvouprežni.

Cena voza je zelo nizka, tako da se voz izplača že v enem letu. Voz naj bi naročil vsak napreden kmetovalec ali pa kmetiška zadruga podružnica za svoje člane.

Cenik na zahtevo.

Ogled na mestu.

1 do 2 vinarja obratnih stroškov za uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pritiskom in za surovo olje od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvorilca motorjev **I. WARCHALOWSKI** Dunaj III., Paulusgasse 1. Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

Najboljša češka trrdka.**Cene posteljine perja!**

1 kg alvega, dobrega skubljenega 2 K; boljsega 2 K 40; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežnega, skubljenega 6 K 40; belega puha 6 K; 7 K; belega puha 10 K; najfiniše prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaša, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhatim posteljinim perjem 16 K; s polpuhom 20 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 13, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamenjava dovoljena, za nepopolno denar nazaj.

Cenik zastonj in franko.

2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

AUSTRO =

AMERICANA

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in raznesljivo potovali naj se obrnejo na **Simona Hmetetka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Zdravilna krema za rane „Sigma“.

Izborno učinkuje pri ranjenju vsake vrste, opeklinah, otiskih na nogah. — Natančno navodilo o uporabi je prilož. vsaki pušici. Izvirna pušica: 120 K. — Poštšina 20 v.

2222

Pristna samo z varstveno zamko

P. F.

Dobiva se od: **Deželne lekarne v Slov. Bistrici.**

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2853

Avstrijska družba z omej. jamstvom za Benz-motorje, Dunaj X., Mannhartgasse 4.

Luksusavtomobili

DINAMI

BENZ

- DIESEL -
- SESALNI PLINO -
- BENZOL -
- NASUROVO OLJE -
- BENZIN -
- ELEKTRO -

MOTORJI

Kompletne
Električne centrale

856

Glavno zastopstvo za Kranjsko: Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave, Ljubljana, Dunajska cesta. Istotam so motorji na ogled.

Tovarni in špedijski vozovi

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavnica K 608.996.84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

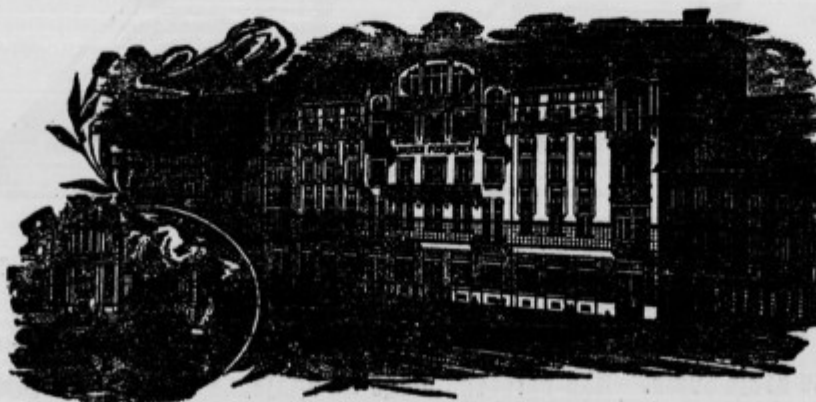
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4-50 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštno - hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Šusteršič, predsed. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. **Fran Povše**, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposelnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. **Fran Lešakovic**, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Štbar**, župnik na Rudniku.

Tovarna strešnikov F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana

ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik

store oblike :

in patent. dvojno zarežani

strešnik-zakrivač

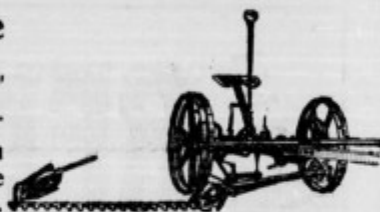
sistem „Marzola“

782

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise.

Priporočam svoje izborne neprekosljive **amerikanske kosilnice** »Deering«, vsakovrstne **poljedelske stroje** najodličnejših tovarn, **motorje** enostavne konstrukcije, **pluge**, **čistilnice**, **mlatilnice** itd.

V zalogi imam vedno črpalke za: vodo, vino in gnojnico, cevi: železne, svinčene in gumijaste, štedilnike, peči, blagajne, železn. šine, traverze, cement in vse druge stavbene potrebščine kakor tudi razno orodje za ključavničarje, kovače, kleparje itd.

FR. STUPICA ¹⁸¹¹ **v LJUBLJANI, Marije Terezije cesta 1.**

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi!

Pripravna birmanska darila.

Nikelnasta ura z verižico . . . K 4-30 in napr.
 „ „ „ „ „ „ „ 8- „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 7-80 „ „ „ „
 Prava srebr. moška ura . . . „ 9-70 „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 12- „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 10-75 „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 20- „ „ „ „
 14-karatna zlatna ura . . . 44- „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 70, 80, 100 „

Nikelnasta damska ura z verižico K 8-50 in napr.
 Prava srebr. „ „ „ 12- „ „ „ „
 Prava srebr. „ „ „ 18- „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 16- „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 10- „ „ „ „
 14-karat. zlatna damska ura „ 50- „ „ „ „
 „ „ „ „ „ „ „ 80, 40, 60 „

Am. doubl. zl. zavrat. veriž. z obesl. K 2-35 in napr.
 Srebrna zavrat. verižica „ „ „ 1-50 „ „
 Pozlačena „ „ „ „ 2- „ „ „ „
 14-k. zlata „ „ „ „ 13- „ „ „ „
 Srebrna dolga verižica za uro „ 4- „ „ „ „
 Amer. double-zlata verižica za uro „ 5- „ „ „ „
 14-kar. zlata, dolga „ „ „ 45- „ „ „ „

Uhani, zlato na srebro K 1-80 in napr.
 14-karatni zlati uhani „ 5-80 „ „ „
 boljše vrste s pravilnimi kamni . . . 8- „ „ „ „
 z diamantom . . . 15- „ „ „ „
 s pravimi briljanti „ 90- „ „ „ „

Vse v finih škatulah — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se tekom 8 dni zamenja ali denar povrne.

Mestni trg (nasproti rolovža) **H. Suttner - Ljubljana** Sv. Petra cesta štev. 8

Cenik zastoj in poštnine prosto. Lastna tovarna ur v Svici. - Tovarniška znamka „IKO“. -